

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HOGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

SONDAGEN DEN 4 AUGUSTI 1912.

På drottning Victorias 50:årsdag.

DÅ SVERIGES DROTTNING DEN 7 augusti fyller femtio år, är det icke blott hennes närmastes välgångsönskningar, som den dagen samlas kring hennes person, utan hela landets. Det är nu öfver trettio år sedan prinsessan Victoria af Baden 18-årig förmäldes med kronprins Gustaf och mottogs i Sverige som landets kronprinsessa. Dessa år ha burit mycket i sitt sköte för både furstinna och folk, och ingalunda torde den unga bruden anat, att så många af dessa år skulle bli sjukdomens år och att hennes hälsa skulle visa sig så oför- enlig med det sträfvare klimatet i hennes nya fosterland. Men mindre sträfft än den svenska vintern har det svenska sinnelaget alltid behållit den tillbakadragna och lidande furstinnan på den plats, som den unga vackra rosiga prinsessan förskaffade sig i 80-ta- lets lojala Sverige.

Det folk som tog emot henne med öppna armar, uppkallade sina döttrar efter henne, och som med glädje och varmt deltagande hälsade kronprinsessan som mor till tre svenska prinsar, det skall nu vid femtioårsdagen af samma varma hjärta bringa henne sin lyckönskan. Men känslorna för henne torde ha en annan nyans nu än för 30 år sedan. Det har kommit mera af respekt i dem. Ty folket har en ganska skarp instinkt för det medfödda majestetet och behöfver icke se så mycket af det, för att förnimma och uppskatta det. Om man öfver allt om drottning Victoria säger: "det är en verklig drottning vi har," så är det ju ytterst få som grunda sin uppfattning på någon iakttagelse, men lika säkra är man likväl på sin sak och lika rätt har man. Drottning Victoria har ett oförlikneligt sätt att föra sig kungligt, och kungligt har hon burit sin långa sjukdom.

Vid de femtio åren har drottning Victoria nu nått lifvets sensommarmånad, den då

de första löf- ven gulna mot hösten. Men augusti har mera ro än den tidiga sommaren, med dess dåraktiga hopp, hvarur man skördar besvikelse, och alla dess många onödiga bekymmer. Nu vet man hvad året ger och finner måhända, att det var jämnt så mycket som man hade la- dor till att bärga. Att de komman- de åren må öfverskuggas af denna au- gustis milda fred är helt visst en af

Det första porträttet af kronprinsessan Victoria efter hennes ankomst till Sverige. Atelier Florman foto.

I skogsbrynet.

BYGDENS ALLA HUS NU SOFVA SIDA
invid sida,
slutna samman fått som i en syskonbädd;
blott en ensam fönsterläga ser jag bida,
vaken än, men flämtande och rädd.

Jag vet — du är den äldsta system i din
syskonskara,
det är därför som din blick så sent är tänd
och spejar ut mot nattens skumma fara,
försagd och bäfvande, men oafvänd.

Du är en liten jungfrukvinna
med moderskänslans blomknopp i ditt
sköt.

Din närhets frid jag ser ur blicken brinna,
som om min egen själ i famn du slöt.
OSKAR HAMMARLUND.

de önskningar, som vi af uppriktigt hjärta hysa för vår femtio-åriga drottning.

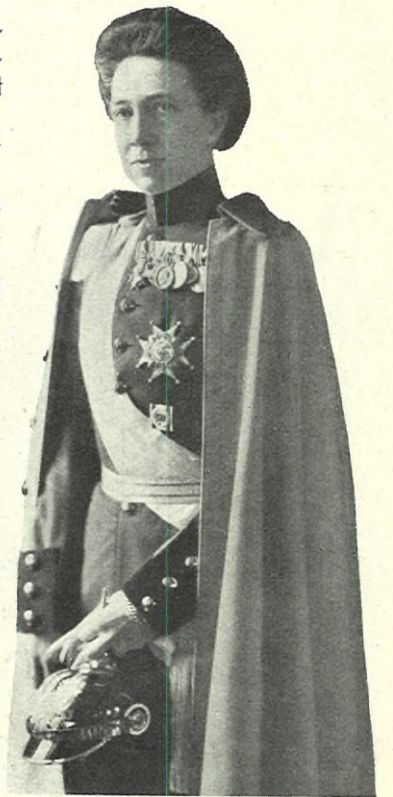
Prinsessan Sofia Maria Victoria, markgrefvinna af Baden, ättling i fjärde led af Gustaf IV Adolf och genom sin mor stammande från det tyska kejsarhuset, föddes den 7 augusti 1862 i Karlsruhe, dotter af storhertig Fredrik och hans gemål Lovisa af Preussen, kejsar Wilhelm I:s dotter. Hon var endast 17 år, då hon vid hofvet i Berlin sammanträffade med kronprins Gustaf, och följande år den 12 mars 1881 offentliggjordes hennes förlofning med Sveriges blifvande konung. Samma år den 20 september hölls bröllopet i Karlsruhe, hvarvid hela den svenska kungafamiljen var närvarande. Och kort därefter landsteg på Sveriges jord en ny prinsessa af Baden, lika ung och älsklig som den milda prinsessan Fredrika, men predestinerad till mera lugna öden. Det mot- tagande den unga prinsessan erhöi var icke blott lysande, som det höfves en blifvande

drottning, men präglades äfven af den hjärt- lighet, som icke kan beställas eller befallas fram.

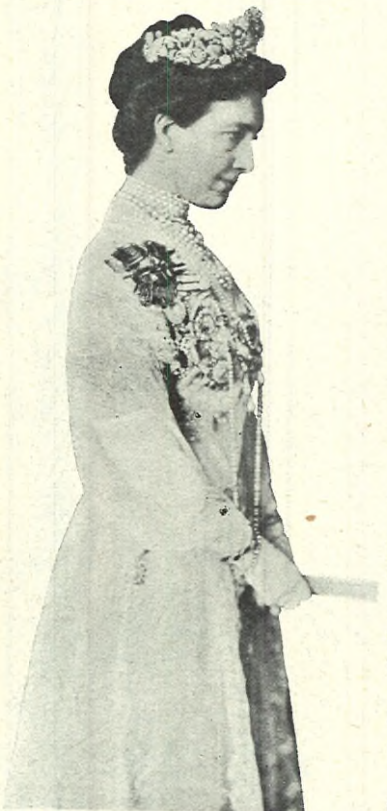
Som kronprinsessa syntes likväl drottning Victoria icke mycket för offentligheten. Man kan stundom få höra någon som talar om, hur hon körde sitt hvita spann öfver Norrbro, en furstlig och flyktig syn, försvunnen i samma ögonblick man fått ögonen på den. Först då man träffat någon, som kommit i närmare beröring med henne, får man en mera konkret bild, och det visar sig att om- dömena allid stämma samman och kom- plettera hvarandra. De som t. ex. fått före- visa för henne något af de sociala företag, hvaraf hon är varmt intresserad, berätta om en klok och älskvärd kvinna med en enkelhet och hjärtlighet, som dock aldrig kommer en att glömma, att det är drottningen man talar till. Hennes intresse är icke mekaniskt och tilltvingadt, önskar hon ta del af en sak, gör hon det grundligt, och de frågor, hon gör, visa att hon förstår sitt ämne. I Tull- garnstrakten är drottningen mycket afhäl- len för sin älskvärdhet och för sin taktfulla finkänsliga välgörenhet, och säkert har hon få så hängifna undersåtar som flickorna i den väfskola på Tullgarn, som hon skapat.

Att hon intresserar sig för de arbetande kvinnornas lif och villkor har hon visat på flere sätt. Man minnes ett besök å Själf- försörjande bildade kvinnors hvilohem vid Håknäs, då hon icke blott besåg hemmet från källare till vind med en husmors skarpblick, utan också i detalj förhörde sig om förhållandena i alla de kvinnoyrken, och de voro icke få, som vid tillfället voro repre- senterade å hemmet.

Det kungliga husets kvinnliga medlem- mar ha af tradition och etikett fått sin verk- samhet i det offentliga lifvet ganska skarpt beskuren. Kvinnans sfär är aldrig mera strängt begränsad och de rättigheter som de djärf- vaste sven- ska kvinnor- na ta sig, att tala i all- männa ange- lägenheter och stundom också göra politik, kun- na icke ägas af en drott- ning. Men likafullt skall en furstinna, som tar sin uppgift så samvets- grant som drottning Victoria, all- tid finna nog och öfvernog för sina kraf- ter. Ty det är icke hem- met blott, som är hen- nes rike, hela riket är hen- nes hem.

Drottningen som chef för det pommerska füsilierre- gementet, som bär hennes namn.

Profilbild från 1910 af drottning Victoria. Ateljé Florman foto.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	3.50	Halft år	4.25
Kvartal	1.75	Kvartal	2.25
Lösn:r	0.12	Lösn:r	0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
KL. 10—4.	KL. 9—4.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
KL. 11—1.	KL. 9—4.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser de- biteras 50 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.
25 öre efter text.	
30 öre å textsida.	
20 % förhöjning å sär- skild begärd plats.	

Drottning Victoria som "Den heliga Elisabeth".

Rosenundet.

Afskedet.

ANNU LEFVA NOG MED oförbleknad glans i många åskådarens minne de utsökta bilder ur den heliga Elisabeths historia, som för mer än 20 år sedan för ett välgörande ändamål framställdes i en serie tableaux vivants på Musikaliska akademiens lokal. Det icke minst märkliga med dessa föreställningar var att samtliga de agerande utgjordes af medlemmar ur de högsta societetskretsarna och att själfva centralfiguren, den heliga Elisabeth, framställdes af dåvarande kronprinsessan Victoria, vår nuvarande drottning, liksom hennes gemål, landtgreve Ludvig af Thüringen, af vår nuvarande konung. Idun är i dag i tillfälle att reproducera några af dessa tablåer tagna fotografier, som helt säkert skola fångla hvarje betraktare genom sin konstnärliga fulländning och det kvinnliga och ädla majestät, som utstrålar från den heliga Elisabeths gestalt.

Elisabeth, landtgreffinna af Thüringen, föddes 1207 som dotter till konung Andreas II af Ungern och förmäldes 1221 på Wartburg med den unge thüringske fursten. Redan från barnåren hade Elisabeth visat böjelse för stränga botöfningar och efter

Landsflykten.

sitt giftermål ådagalade hon stor mildhet och välgörenhet mot sina undersåtar. En dag på väg till en af sina skyddslingar med förklädet fyllt af bröd, mötte hon ofömodadt sin herre och man, som endast ogärna såg hennes nedlåtande gifmildhet. Förgrymmad befallde han henne framvisa sin börda, men när hon öppnade sitt förkläde befanns det fyllt af idel rosor. Vår första tablå framställer just detta underverk. På den nästa få vi bevittna afskedet mellan Elisabeth och hennes gemål, innan denne drog ut på det korsståg, från hvilket han aldrig skulle återvända. Sedan Ludvig aflidit, förjagades Elisabeth med sin son och sina bägge döttrar af sin sväger Herman Raspe (bild 3) och irrade värlös omkring, till dess hon fann skydd hos sin morbror biskop Eckbert af Bamberg. År 1229 skilde hon sig från sina barn och ägnade sig under sitt återstående lif helt åt andakt, välgörenhet och sjukvård. Efter hennes död (den 19 nov. 1231) i det af henne upprättade sjukhuset i Marburg kanoniserades hon till helgon af påfve Gregorius den IX.

De fattiga bespisas.

Den heliga Elisabeths död.

KLÄDNINGAR

till Kr. 3.50 per styck är väl billigt? Sänd Eder nerfläckade och oanvändbara klädning för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter!

Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

Iduns Jubileum-Artiklar

SEDAN DE OLYMPISKA SPELEN I Stockholm 1912 nu föreligga som ett avslutadt historiskt faktum, och sedan utlandets såväl erkännande som klandrande stämmer fått tala till punkt i våra tidningsspalter, är stunden för en överblick-

kande och lugn självprövning inne. Vi tro då, att alla med nöje, de flesta kanske med instämmande, skola laga del af det försök i denna riktning, som här göres af en af våra talangfullaste essayister och varmast svensksinnade män.

FÖLJDA MED OLYMPISKT DAMM och stolta som gudar“, för att tala med Horatius, blicka vi svenskar tillbaka på den stora högtiden, där “täflingens nyttiga strid“ sammantvang många hjärtan, hvilka eljes klappade rätt långt ifrån hvarandra, där partikamraten August Nilsson i Arbetet för första gången känd sympati för grefve Carl Bonde, rytmästare vid Lifregementets husarer, och där man fick höra ett ångestfullt “för Guds skull Karlsson, hugg i“ från sköna läppar, för hvilka både Karlsson och och frestegshopp i dagliga lifvet varit skäliggen likgilliga.

Hela den anda af nationell samling, som blef resultatet af spelen i Olympia har, om också tyvärr troligen blott för en kort tid, blifvit vår vinst af den jättestora idrotts-täflingen.

Åskådningsundervisning är nödvändig ej endast för barn, äfven vi fullvuxna behöfva komma från orden och trycksvärtan och se påtagligt inför våra ögon handling och kraftutveckling. Här i vårt Stadion, för hvilket arkitekt Gruf funnit så vackra och så svenska former, kände vi oss medhandlande, en ordnad folkmassa med något af nationell ansvar och kanske äfven med någon slags maktkänsla, påminnande om den publiken erfor på Colosseum, där den betraktades som arftagare till den afskaffade romerska folkförsamlingen och till och med begärde och fick beviljade af kejsaren framställningar, som gällde det allmänna. Utan att ett ögonblick vilja afskaffa riksdagen och ersätta den med Stadion, kunde det vara lustigt att tänka på, hvilken nåd man i så fall skulle ha begärt af härskaren, som omgifven af stränga censorer — nykterhetsfanatiska riksdagsmän — och vestaliska jungfrur — Sofiasyster — beskådade spelen. Männe räthen att, samtidigt med att offren pågå, i frid och med tacksamhet mot gudar och öfverhet få förtära sitt bröd och sitt vin på stadens taverner? När kronprinsen på invigningsdagen med hög röst yttrade: “Den bästa skall segra“, kände man att här skulle både aristokratisk oberättligad själfgodhet och demokratisk afundsjuka mot de bättre och lyckligare få stryka på foten för en ny, låt vara tillfällig, men i alla fall mera ideell och human värdesättning. Det var som om alla de grinets och gnatets bakterier, oviljan mot allt som höjer sig i ställning, rikedom, skönhet och prakt, bakterier, som trifvas så ypperligt i vår karga jordmån, hade aflifvats eller åtminstone domnat af i det solljus och den högtidsstämning, som värmdes åskådardarne på Stadion. Man tycktes till och med erfara tacksamhetskänslor mot det älskvärda

POST FESTUM.

intresse konungen och hela hans hus visat idrotten och dess utöfvare, och många med mig påminde sig, hur ofantligt ofta all denna fursliga välvilja och personliga insats förut hälsas med ett vresigt “tacka för det“, en något för svag form af tacksamhet. Både sådana, som af moraliska skäl, och de mycket talrikare, som af afund och lust att häckla ondgjort sig åt, att rikssymbolenkonungen omger sig med den ståt, som passar Sverige och honom och borde glädja förståndiga och svensksinnade människor i alla klasser, sågo nu med nöje och nästan med stolthet på den lysande kortegen och tänkte kanske för första gången i sitt lif med belåtenhet på, att Lifgardet till häst måhända är världens vackraste och bästa rytteriregemente.

Det finns ingenting som friskar upp den inre människan som att få starkt erfara tacksamhet och beundran, och något af det här af framkallade välbefinnandet lyste från Stadionpubliken. Vi voro tacksamma mot alla dessa skyttar, spjutkastare, ryttere och simmare, som gjorde sitt bästa, ej bara för egen ära, utan också för Sveriges skull.

Den järnvilja, som vi främst ha att hylla, den man, som ej kan tänkas bort och utan hvilken vi aldrig skulle ha fått upplefva denna stora heder: de olympiska spelen förlagda till Stockholm och Sverige segrande på ett sätt, som väckt världens förvåning, är öfverste Balck.

Jag minnes för mer än trettio år tillbaka, då jag som pojke en afton såg en spänstig officer kasta spjut på Gymnastiska Centralinstitutet, och jag hör ännu det glada rop han utstötte, då han gjorde sitt segerkast. Hvilken mängd träffar har han ej gjort sedan den tiden och herculeo nixu (med herkulisk ansträngning, som romarne sade), och med den sinnets ungdom, som antikens folk tillskrefvo gudarne och deras särskilda skyddslingar, har han fört sina landsmän till den olympiska lagern.

Det har stått strid mellan två åskådningar, då det gällde hur vårt idrottslif skulle utvecklas. Den ena, den Balckska, höll på täflingen och de stora ansträngningarne; den andra, den Törngrenska, ville inskränka täflingarne och lägga hufvudvikten på gymnastiken i Lings anda, varnande för öfver-

ansträngning. Det förefaller mig, aldeles utomstående lekman, att bägge uppfattningarne segrat i dessa spel och att vi just härigenom kommit att likna det grekiska, det fornolympiska.

Täflingens hårda, mycket hårda strid, är nödvändig. I det fallet sammanföll sportsutvecklingen och den militära utbildningen i Grekland, och det är därför Julius Lange säger, att de nakna, olympiska segrarnes skönhet, sedan afbildad i brons eller marmor, fick för grekerna ett moraliskt-politiskt intresse. Något af idrotten som förberedelse till rikets värn ligger också i våra nya spel, och för hård kamp, med lifvet som insats, behöfves hård förberedelse. Men om det således var täflingsidén med musik, flaggor, vackra och dyrbara toaletter, jubelrop och dånande applåder, utmärkelser, pris och ställiga fester, som lyckligtvis segrade öfver puritanska funderingar, så var det också glädjande, att svenskarne kunde visa så många harmoniskt utvecklade idrottsmän, hemföra alla tre segrarne i modern femkamp och äfven visa sig goda i tiokampen. Här har andan i den Lingska gymnastiken gjort sitt verk.

I ett viktigt afseende har vår seger öfver-skaffats. Svenskarne äro, trots sitt höga poängtal, ingalunda ett jämbördigt idrottsfolk med anglosaxerna. Vi ha ovanligt stor läskunnighet i Sverige, men vårt bildningsintresse är i förhållande därtill obetydligt. Vi ha gymnastik i alla skolor, men hur många svenska män mellan tjugu och fyrtio deltaga aktivt i någon idrott? Jämför Uppsala och Lunds studentkataloger med Oxfords och Yales och pricka för de aktiva idrottsmännen! Fråga hundra engelsmän och hundra svenskar ur alla klasser, hvilken idrott de helst förfriska sig med! Nej, vår allmänna idrottskultur står ännu ej så högt. Men, hvarför segrade vi så ofta? Här spelade skolgymnastiken troligen ej så stor roll. Många af segrarne voro kanske befriade från skolgymnastik, liksom Albert Engström var det i skolteckning.

Det blef groteskt, när en fransman beskref, hur vi kroppsligen höllo på att försvinna strax innan Lingska gymnastiken återgaf oss åt lifvet. Nej, det är nog bra med gymnastik, bara lärjungarne få tillräckligt mycket af den, bara den fortsättes genom hela lifvet, bara den är förenad med mycken idrott och många täflingar, då kommer slutligen det bästa en nation kan uppvisa att i stort antal förekomma, nämligen spänstiga och krya gubbar, detta som är Englands stolthet, gubbar, hvilka ha både kraft och mod att kasta ut en lymmel och försvara sig mot en skurk. Sverige segrade, därför

Hudens vård.
CREME SIMON · PARIS
Enda medel som gör kyn vacker och len utan att irritera huden.

IDUNS MODELLKATALOG

Ombärlig för alla sömmerskor och för alla hem.
Sex rikhaltiga säsonghäftan årligen. Koloreadt omslag.
Prenumerationspris 1.80 för helt år — 30 öre pr häfte.

att vårt folk sedan hedenhös varit friskt, störlväxt, ej för rikt och ej för fattigt. Svenskar ha blott mycket sällan lidit af den pauperism som fräter engelska och franska storstadsarbetare. I Sverige fryser man sig ej till reumatism som i andra länder. Sill och potatis, ved och frisk luft, åfminstone utomhus, har här funnits i sekler. Ordning, lydnad och förmågan att befalla, dessa krigaregenskaper, ha vi kanske också så pass tillgång på, att segern därmed kan förklaras. Men någon idrottsnation i anglosaxisk mening, med alla vuxna, friska män, idkande någon sport, äro vi icke. I det viktigaste, i det, med hvilket vi skola försvara oss självtva, allmän skjutskicklighet, officerare med mycket goda krigardygder, visade vi oss "bra", som öfverste Balck med verkningsfull kort-het brukade säga. Vi skulle misstaga oss, om vi på grund af de fämligen talrika fördelaktiga urklippen ur utländska tidningar trodde, att den utländska pressen och publiken något allmännare intresserade sig för våra segrar. I de flesta fall har man i tyska, engelska och franska tidningar så mycket som möjligt sökt hålla tyst med de svenska framgångarne.

I Berlin om fyra år blir striden hård. Vi måste lära oss segra lika bra eller bättre och lika bra eller bättre bära de nederlag, som medfölja alla fällingar. Vi ha fått se och höra ett och annat internationellt och kommit till den uppfattningen, att ibland en alldeles särskild heder borde ägnas åt den, som på ett ädelt och värdigt sätt kunde bära ett nederlag och icke i lidelsefull ilska rappade till sin motståndare med värjan eller anklagade prisdomare och medspelare. Äfven i detta fall visa sig germanerna vara jordens adelsfolk. Det vore glädjande, om vi svenskar kunde med tiden fillkämpa oss första priset i den högsta adliga dygden, själfbehärsknigen, den japanske samuraiens, den romerske, isländske, engelske och tyske krigarens mest eftersträfvade manliga prydnad.

Skulle ej Sverige kunna i Stadion anordna fällingar, där man landskapsvis kämpade om prisen, och så uppnå något liknande de grekiska stammarnes täflan i Olympia? Detta skulle understödja idrottslifvet uti i landet och förbereda till de internationella fällingarne. Det är ej ofta vi svenskar få råka in i något internationellt. Här fingo vi kanske för första gången vara domare i internationell idrott och publiken hade att afväga bifallet så, att det ej blef orättvist, så att den verkliga förtjänsten belönades och så att vår berättigade glädje öfver egna segrar skulle märkas, så att våra nationella sympatier skulle komma till synes, dock så, att internationell artighet alltid iaktogs.

Olympiska spel skola alltid medföra internationell afund, hetsiga tvister och små, ibland stora konflikter. Min tro är, att de nationella lidelserna mycket snart skola göra dem alldeles omöjliga; endast i små, relativt opartiska land, äro de möjliga, sedan de tagit så skarpa former som i de sista spelen. Man tänke sig fotboll, dragkamp, prisridning mellan engelska, tyska och franska officerare i Berlin, Paris eller London!

Det vore af stort intresse att veta, hvilka känslor som lågo bakom de svenska applåderna för de olika nationerna. Danmark applåderades, hoppas jag, af släktkänsla, men troligen mest för vänligheten att ha sändt en så stor och vacker trupp. Hade publiken vetat, att dessa raska och ståtliga män och kvinnor till stor del voro af bondeklass, hade man bort hylla dem ännu hjärt-

ligare, som ett märkligt uttryck af Europas mest genombildade nations kulturenergi.

Frankrike fick sin obligata applåd. Om man kunnat ana, hur likgiltiga spelen blefvo i Frankrike, då fransmännen själfva ej hemförde tillräckligt många pris, hade man kanske knappt af på bifallet. Nödvändigheten af kärlekens reciprocitet för att förhållandet skall bli lyckligt borde ej vara fördold för den stora psykologiska och amourösa nationen.

Att U. S. A. ej bara är sportens, utan också maskinteknikens land hördes på de faktfasta Ju, ess, ä, — rä, rä, rä, — ä, em, i, ar, ej, si ä, Amörka, Amörka, Amörka. Om jublet för dessa sportmän, bestående af vilja och järn, visserligen ingalunda, som sades, professionella, men ibland anställda och underhållna vid universitet för att genom sina hopp kasta glans öfver läroanstalten och dra dit lärjungar både till hopp- och astronomiöfningarne, något tystnade mot slutet, så var det därför att man blef litet nervös åt deras alltför talrika segrar. De förtjäna emellertid ljudligt bifall, som världens bästa idrottsmän. Det var egendomligt att se, hur i Förenta Staternas konfingent det största antalet förmögna och högtbildade unga män förekom. Det bör ha varit uppriskande för våra svensk-amerikaner, vana vid att förakta allt som nu göres i Sverige, att jämföra det gamla dåliga, europeiska hemlandets poängsiffror med de amerikanska. En jämförelse kan man vara viss på att de ej göra, den emellan Amerikas hundra och våra fem och en half millioner innevånare.

Finland med sin lysande idrottsseger fick redan från början ett bifall, som hade sin undermening. Vi borde vara mer än vi äro tacksamma för den kamp för svenskhet, som utkämpas för vårt språk och vår kultur mot ryssar och finnar af de svenskfödda i Finland. Kanske att de finska namn, som förekommo här, ej instämt i sina rasfränders dödsrop på svenskar och svensk odling. Kanske äro de lika oskyldiga i denna halffyllda strid mot det svenska, som de ryska idrottsmännen äro, då det gäller ryska öfvergrepp mot Finland. Kejsardömet Rysslands och Storfurstendömet Finlands representanter borde ha hälsats med den stora artighet man använder, då förhållandena äro ömtåliga. Norge höll jag på att glömma bort. Jo, i detta fall borde man kanske använda sig af den kyliga artighet, som brukas, då man på en fest träffar en aktningvärd släkting, som gjort ett visserligen ej vanhedrande, men för en själf ganska obehagligt och skadligt snedsprång. Hvarje sorts försök att påpeka Sveriges stora vinst af 1905 är från det hållet lika burleskt som de gamla radikala försvarsfiendernas fordran på tack för att de genom ilsket och hånfullt motstånd ändligen framkallat den försvarsvilja som, trots Olympiska spelen, lär bli hufvudvinsten af 1912.

England, där idrotten kanske har en starkare ställning än annorstädes, hade med vanligt engelskt övermod mot foreigners ej gjort de nödiga ansträngningarne för att segra. Nästa gång kommer detta folk af sportmän att göra en kraftigare spurt. De blefvo litet undanskjutna i våra spel och tappades bort bland de andra engelsktalande. Den stora allmänheten visade dem en viss ljum sympati, som afbröts genom deras alltför brutala spel i fotboll och vattenpolo.

Den betydande andliga engelska kulturen

är tyvärr så litet känd i Sverige, att England för den skull ej kan påräkna vördnadskänslor ens hos de s. k. bildade klasserna. Herrar med sinne för välgjorda kläder och kappsäckar, damer, som svärma för skraddarkostymer af manligt snitt och med dessa och långa steg bevisa kvinnans öfverlägsenhet öfver mannen, ha i alla länder och äfven här engelska sympatier. Vi borde åtminstone alla ha beundrat det äkt-engelska nobla sättet att bära tillfälliga nederlag. Fransmännen anse att det ligger något omoraliskt i att förlora, och fransk publik liknar den kartageniensiska i att vilja af-rätta de härförare, som ej yunnit. Engelsmännen likna mera romarne, tackande de slagna konsulerna, "för att de ej misströstat om republiken."

Det var emellertid en nation, som möttes med köld, den nation vi likna mest, den af hvilken vi fått mest för vår kultur, den enda som riktigt kan förstå och uppfatta våra böcker och vår konst, den enda som kan vara oss till hjälp i nödens stund. Då dess flagga, den vid hvilkens sida den blågula kommer, hoppas många med mig, att hissas, om Sverige angripes, flög upp som segrare, då blefvo applåderna svaga. Då de tyska nationalmelodierna spelades, var entusiasmen, jämförd med då de andra spelades, stötande svag. På hvad kan detta faktum, som man söker välvilligt förneka, bero? Troligen på minnena från kriget mot Danmark 1848 och 1864, där hela Norden helt naturligt höll med detta land, och på att Tyskland, ohöfligt nog, litet väl grundligt slog tillbaka det franska angreppet 1870, något som sårade våra franska sympatier, och på att den svenska frisinnade pressen för hvarje jättsteg i utveckling, Tyskland tagit under de senare fyra decennierna, talat om "drill", "preusseri" och hånfullt pekat på "mönsterlandet". Tyskarnes brister i det formella uppträdandet göra, att dampubliken rynkar på näsan, och som den fyllde nästan halfva Stadion, blef resultatet ett så svagt bifall för Tyskland, att det sårade detta folk, som eljes är lika godmodigt och vänligt som det ryska och alltid visat särskild välvilja mot svenskar.

Detta är min privata fundering efter festen, och jag skulle ej begära bättre än att alldeles ha misstagit mig. Vi skola vara mycket höfliga mot alla, norrmän, ryssar och finn-finnar icke undantagna, men vi skola vara vänliga mot våra vänner, och hur mycket vi än må ha att tacka Tyskland för i kulturellt hänseende, ännu dyrbarare saker torde vi få att tacka dem för i framtiden, dessa stamfränder med väldiga maktresurser, men också med den sorts lifssyn, den sorts känsla för rätt och plikt, den sorts lyrik, musik och hjärtelag, som vi väl i allmänhet känna oss mest i släkt med, då vi tagit reda på det.

Det kan ej sägas vara förmätet att påstå, att svenskarne skött sig bra under de Olympiska spelen och det från den högste till den lägste. Vår största seger var organisationen, vår största glädje var att få känna, att vi nu vilja och våga jubla öfver svenska framgångar, både officerares, polis och socialistiska kappspringares. Vi ha lärt oss från de gamla Olympiska spelen, att seghet, skönhet och styrka böra hyllas af hela folket. I Grekland voro visserligen, med undantag af Demeters prästinna, representerande fruktbarheten och väl i fortidens Sverige mest lika "grödkonan", alla kvinnor förbudna att åse spelen. Här hade det kanske varit

LÄS!

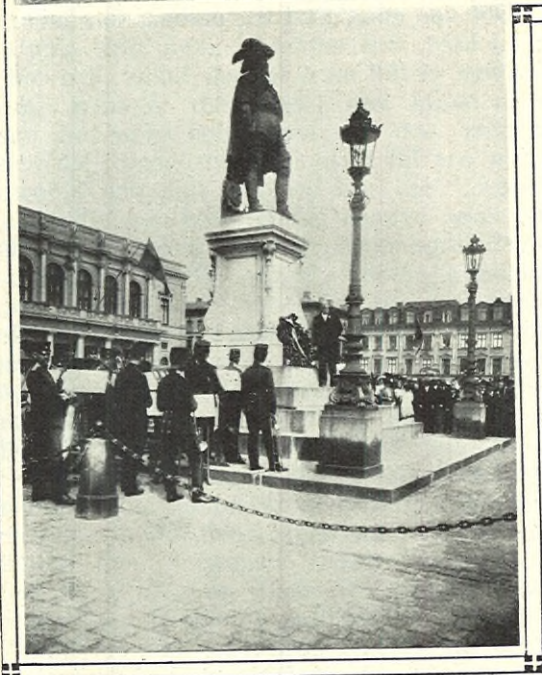
Några äldre årgångar realiserar till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1896	2: —	Iduns julnummer 1901	0: 25
Idun 1904 (med julnumret)	3: —	Iduns julnummer 1904	0: 30
Idun 1908 (med julnumret)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 30
Idun 1909 (med julnumret)	5: —	Iduns julnummer 1908	0: 50
Idun 1910 (med julnumret)	6: 50	Iduns julnummer 1909	0: 75
Iduns julnummer 1894	0: 20	Iduns julnummer 1910	0: 75
Iduns julnummer 1898	0: 20	Iduns julnummer 1911	1: —

LÄS!

Utlandssvenskarnes kongress vid mötets öppnande.

Professor V. Lundström talar vid kransläggningen å Gustaf Adolf-stoden.

litet för magert med den, låt vara frodiga, "grödkonan", här pryddes och lifvades lyckligtvis totalbilden af damer i mängd, några deltog till och med i fälingarna. För egen del är jag af samma mening som mr Sullivan, ett af Amerikas ombud vid spelen då han sade: "Vi ha icke sändt kvinnor till fälingarna, emedan vi i Amerika icke önska se dem sporta offentligt. Både sporten och de må bättre af att utöfva idrotten på afstånd från publik nyfikenhet." I allmänhet känner jag mig föga tilltalad af amerikansk uppfattning om kvinnans ställning, men gör här ett undantag. Jag är öfvertygad om, att folkhälsan vinner på, att männen bli manligare och kvinnan kvinnligare. Det är många dygder, som tillsammans utgöra kvinnligheten, men jag tänker nu först på den djupast hos kvinnorna liggande, den af hvilken Sverige just nu är i trängande behof, d. v. s. att hon gärna blir moder och med glädje sköter sina modersplikter. Naturligtvis böra kvinnorna, såsom också skedde i Grekland, idka all sorts sport, som lämpar sig för deras kroppskrafter och kall, och sinsemellan följa i alla idrotter, som en man kan vara stolt öfver att hans syster, hustru eller mor vunnit pris uti.

Det skulle vara den stora grekiska lärdomen af dessa spel, om vi hädanefter arbetade på folkhälsan, på allt som gör våra män och kvinnor starka, sköna, sunda och svenska.

CARL G. LAURIN.

En märklig kongress.

DEN FÖR FVRA ÅR SEDAN bildade Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet har i Göteborg anordnat en utlandssvenskarnas kongress, den första i sitt slag som hållits i vårt land och ett nytt, beaktansvärdt tecken på den fosterlandskänsla, som binder samman barnen af samma land, om än så spridda. Kongressens deltagare voro omkring 175 stycken och utgjorde en representativ samling utlandssvenskar från svenska föreningar i Amerika, Kristiania, Köpenhamn, London, Berlin, Hamburg, Leipzig, Petersburg, Paris. Förhandlingarna togo sin början den 25 juli under ordförandeskap af konsul Johan Ekman och kongressen varade trenne dagar. Under förhandlingarna diskuterades så viktiga spörsmål som statsbidrag åt svenska föreläsningsinstitut, arbetsförmedling för utlandssvenskar, utlandssvenskars äktenskap, behofvet af svensk ångbåtslinje till Amerika, utlandssvenskarnas önskemål vid ombildningen af konsulat- och diplomatväsendet. Utlandssvenskarna fingo här ett tillfälle att framlägga sina önskemål i den ena och andra frågan och i vissa fall beslöts hemställan till regering och riksdag genom riksföreningen. En representant för regeringen, nämligen utrikesministern, var föröfrigt närvarande.

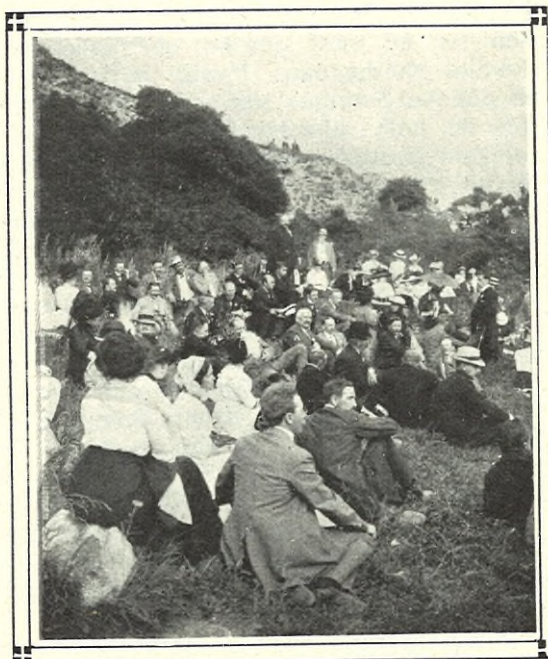

Dr Ekman visar plankartan på Bohus fästning.

Under kongressens första dag, sedan ömsesidiga hälsningstal framsagts, tågade kongressen till John Ericsons och Gustaf II Adolfs statyer. Vid dem bågde nedlades kransar och vid foten af Gustaf Adolfs statyn höll kongressens nitiske sekreterare, professor Vilhelm Lundström, ett högstämmt tal. En utfärd företogs på fredagen med båt till Kungälf och Bohus fästning samt därifrån till Långedrag. Inne på fästningen hölls ett intressant föredrag af professor Stavenow om fästningen och dess växlingsrika historia. Festligheter med tal och sång ha föröfrigt bildat ramen till den betydelsefulla kongressen. Som naturligt är har svenskheten härvid starkt understrukits och funnits lika stark hos gäster som värdar.

Man har under kongressen funnit icke blott att intresset för svenskhetens bevarande är stort å de skilda orter, dit svenskar emigrerat, men också att åtskilligt gjorts för det vackra ändamålet. I Amerika är man icke blott angelägen om att tillgodose undervisningen i svenskt språk, historia och litteratur vid de svensk-amerikanska läroverken, man utdelar äfven öfverallt premier åt de lärjungar, som förkofra sig i detta ämne.

Hvad svenskarna i utlandet mera behöfva, när den goda viljan redan finnes, är just den handräckning från det gamla fosterlandet, som helt visst efter denna kongress och genom riksföreningens bemedling än riksgæskall gifvas än förut. Och här om någonsin torde ordet gälla att en god handling medför sin vissa belöning.

Kongressdeltagarne på Bohus fästning. Professor Stavenow talar. I. Francis foto.

Soldager.

Skiss af

ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER.

VÅNINGEN ÄR FÖRVANDLAD.

Den stora marinmålningen på salongsväggen inger icke fruktan trots hvitskummiga vågor och kala brunrå klippor, tvärtom det ser härligt friskt ut, och man är frestad att afundas segelbåten därute dess glada kamp med vårstormen. Ty det måste vara en vårstorm! Solskenet väller in genom de höga fönstren och dess breda strålpensel glider i snabba drag öfver taflan. Det är då man så bestämdt försäkrar: vårstorm är det!

Våningen är elegant, och solskenet kan utan samvetskrupler göra sig hemmastad bland siden, förgyllningar och lyxföremål. Det kan väfva in guldtrådar i de dyrbara mattorna utan fruktan att träffa på plebejsk bomull, och det kan leka i ljuskronornas fasetter, bygga skimrande broar mellan speglarna, kyssa små täcka Tanagrastatyerter och jubla bland blomstergruppens frodiga grönska utan ångslan för obehagliga upptäckter af det slag vårvinterns första starka solsken utsättes för i fattigmanshemmen.

Också är det en berusande fröjd öfver de tusentals solstrålar, som glamma i de höga rummen, hvilkas ägarinna hittills är osynlig. Jungfrurna borde väl passa på och släppa ned rullgardiner och markiser, men de ha troligen blifvit öfverrumplade. Så här års brukar inte solen genombryta snömolnen. Den nordiska vintern är gärna en smula trumpen till i början af mars. Men i dag... Himmelen är ett enda stort, starkt leende, och det sjunger däruppe i det klara blå om vårlöften och nyknoppad tro.

Plötsligt står Eleonore midt på golfvet lika elegant som våningen, och solskenet kastar sig genast intresserad öfver henne. Hon bländas en sekund och viker sedan undan.

"Redan," säger hon tungt.

"Ja visst — ja visst, här är jag," svarar solskenet med öfversvallande vänlighet. "Har du glömt, hur goda vänner vi voro förr. Vi träffades en gång vid hafvet — det minns jag särskildt. Du hade en massa guldbrunn hår, som mina strålar lekte kurrageömma i; en man letade rätt på dem. Han kysste fram dem. Du hade så röda läppar. När vi dansade öfver dem, kom samme man och körde bort oss. Han sade något, hvilket lät som en visa 'Må solskenet skina — må solskenet skina — må solskenet skina på dig och på mig — må solskenet skina på dig', och sedan — ja, sedan glömde han visst bort, att det fanns något annat i världen än du. — — — Nu är du ensam."

Eleonore nickar långsamt och går fram till spegeln. Det där är mycket längesedan. Vi ha alla suttit vid hafvet en gång. Somliga ha också kommit i lyckoslupen med de hvita seglen och glidit ut med alla soldrömmar ombord. Andra — ha gått tillbaka in i skog och tankemörker. Och så ned till stranden igen till nya möten — med nytt hopp.

Hon granskar sin gestalt. Den är oklanderlig, modernt slank och blodfattig i den åtsittande sammetsdräkten. Skyggt höjer hon blicken mot sitt ansikte i spegeln. Gammal snart. Munnens hårda, förfulade linjer gifva obarmhärtigt denna dom. De linjerna äro omulligt ärliga årsringar, som ingen kvinnokonst kan fuska bort. Hon står och ser på dem, endast på dem, så som solskenet pekar ut deras skarpt skurna gräns

mot kind och haka. Massage? Ja, naturligtvis, då skulle de försvinna för en själlös föryngring, hvilken utplånade allt det personliga i hennes drag; och hon skakar på hufvudet. Jag skall inte på maskerad, kära lif! Jag skall ut i den skarpa soliga verkligheten och möta min nya lycka, den som kom till mig en höstmörk, ensam kväll. Då tänkte jag inte på, att den var så mycket yngre än jag. Ensamheten och skymningsoron förde oss samman. Också de unga — de, som tänka och känna — gripas af ångslan för mörkret, och jag — Eleonore böjer hufvudet bakåt — jag, som fått allt, ägt allt och mistat allt, tyckte, att trettio kanske fyrtio års död tillvaro skulle bli för mycket.

Hon går och går öfver mattans solstrimror, undviker att se mot spegeln, undviker att borra tankarna för djupt in i sig själf, spritter till vid en ringning på telefonen i hennes arbetsrum.

"Hvem får jag lof att hälsa ifrån," hör hon jungfruns väluppfosttrade fråga.

Strax därpå står hon själf med luren i handen. Hjärtat slår så hårdt, att hon blir dåraktigt rädd för att han skall höra det. Om hon har lust att njuta af solskenet, åka ut i hans bil till Nackanäs och sedan gå uppåt bergen?

Hans röst har stark, ljus klang. Hon ser honom för sig, ung — ung! — med klar panna, frisk hy, strålände ögon, som famna lifsuppståndelsen. Nu är han ute ur skymningsvalan. Årets första soldag har tusen bud till honom. Han ser skarpt och långt — och slätten har han framför sig med dess milsvida möjligheter.

Eleonore blir feg.

"Jag är litet trött i dag."

"Trött!" Otåligt — naturligtvis. Hon hade väntat det. "Det går öfver, bara du kommer ut, käraste. Det är helt enkelt ett brott att inte tacka för en sådan här dag med en friluftsfest. Hur dags skall jag hämta dig? Inte för sent! — Kom ihåg, solen går tidigt ned."

"Ja, det har du rätt i." Hennes tonfall stryker under orden. "Kom då klockan — klockan två."

"Nej tack — tolf — hon är half nu."

Hon svarar förstas ja och ringer af. "Nu skall du vara glad," säger solskenet och hoppar med henne in i sängkammaren, där det storskrattande vältrar sig bland toalettbordets flaskor, tuber och dosor.

Hon sminkar, tuschar, pudrar, men när solskenet skrattar åt alltihop, blir hon rädd och stryker af det igen. Det var en dårskap att icke resignera, att år efter år begära af lifvet det, som dock endast hörde ungdomen till. Hvarför hade det nya århundradets människor med ens fått en sådan aversion för åldersgränsen? Hon vet det icke, har glidit med strömmen och skall kanske nu i vårlödet, då valnet brusar starkare, krossas mot stenarna. Ty lyckan ser med ung, kritisk blick. Ur vägen det, som ej tål dagsljuset! Ur vägen det, som haft sitt! — Fram, fram de, som vänta, det spirande hoppet, den orädda glädjen, de röda, maskfria hjärtana! — — —

Eleonores händer äro iskalla och fumla med penslar och vippor. Hennes blick fascineras af moderns porfritt, taget vid hennes egen ålder nu: fyrtio år.

Det är ett godt, blidt medelålders ansikte med djupa, vänliga ögon, som slutat brinna. Munnens linjer — de fruktade — äro icke hårdt och ångestfullt utmejslade; de berättas stillsamt om flydda dagars drömmar. Minnena ha glidit öfver dem som lena fingrar. Hon ser inte gammal ut, men heller icke uppkonstrueradt ung. Hon vågar vara den

hon är: kvinnan, som lämnat rosendoff och fjärlslek, kvinnan, som mognat för minnet af det största, kanske det enda i lifvet: kärleken.

Och här fåktar hennes dotter fyrtioårig för att fånga en sista lyckoefemär. Hon sänker hufvudet, och rodnaden breder sig dömande öfver hennes bleka ansikte, medan händerna viljelöst falla ned.

Men när klockan i detsamma slår tolf klingande, distinkta slag, rycker hon till, och brådskan att bli färdig genomlar henne som en nervös frossbrytning. Hon ringer på jungfrun, får fram hatt och päls.

"Vill inte friherrinnan ha hermelinsgarnityret?"

Detta gräddhvita, silkeslena pälsverk är jungfru Augustas stolthet. Hon står där rökkindad, brunögd och glad — så äkta ung, att det skriker till i matmoderns nerver. Så blänka friska, nturliga tänder, så lysa blickar, hvilka ha rätt att kräfvat af lifvet! — Svaret faller som en bomm öfver vägen.

"Nej, tag hit silfverräfsboan och muffen. Jag är hemma i kväll. Sätt in en brasa i salongsspisens."

"Men — värmeledningen strejkar inte."

"Det är detsamma — en stor brasa."

Hon nickar till adjö. Bilen håller redan därefter och har tutat otåligt två gånger. I trappan möter hon sin unga vän på väg att hämta henne. Han passar i solskensdagens, det märker hon strax. Hans handtryckning är fast och varm. Den spenstiga, lätta rytmen i hans steg sjunger efter henne, och hon ilar före, rädd, barnsligt rädd att höra honom otåligt sakta språnget. Han frågar med ljus och stark stämma. Hon svarar — en smula andfådd. Sutte de blott i bilen!

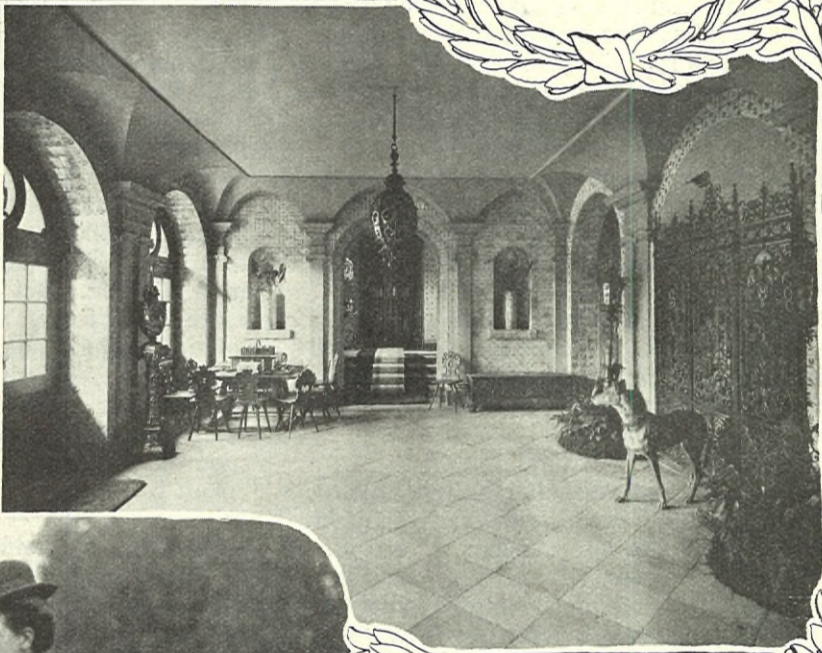
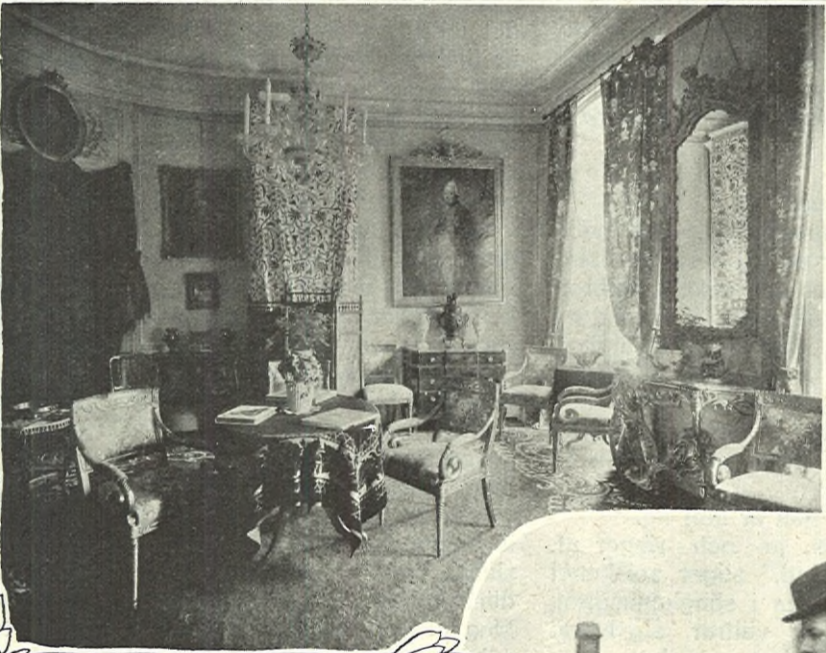
Nu bara den lilla trappan utanför porten. Hon gör ett flickaktigt hopp. Men foten slinter och med ett högt utrop af förskräckelse faller hon baklänges mot trottoaren. Hon svimmar icke trots den häftiga, skärande smärtan i högra benet. Hennes medvetande tvingar henne att genomleva hela scenen. Chauffören och Karl-Edward bära henne upp igen. Hon förstår, att hon är en tung börda, trots sin magerhet. Karl-Edward ser ledsen ut, men också relligt desillusionerad, som om han hade lust att slunga fram en förebråelse. Hon hade fördärfvat leken för gossen, tänker hon bittert. Men gossen kan få unga leksaker och nya solskensdagar.

Han kysser hennes hand och vill nödvändigt stanna hos henne, sitta i rummet utanför och vänta på tillåtelse att komma in, så fort doktorn slutat sin undersökning. Denna blir långvarig, och Karl-Edward hvisslar nervöst. Bilen har han skickat hem, kontramanderat middag och blommor. Han hvisslar gällare. Det var väl ändå ett galet mode att man skulle svärma för les beautés passées och låta dagens blommor vissna opåaktade. Det ordades om själarnas sympati... Tja, men själen bor i kroppen! Han rycker på axlarna och går fram till fönstret. Som en munter ärla hoppar en ung flicka ned på gatan från hustrappan midt emot. Och plötsligt blir Karl-Edward omotiveradt förgärd: Det var naturligtvis ett bondförsök af Eleonore att spela tjugårig! Herre gud, det hade han ju aldrig begärt af henne, som i femton år lefvat gift med en äldre man och sedan lagt änkeårets stillhet som ett hårdt, slätt förband öfver hela sin varelse. Nu ville hon lefva upp på nytt, få en andra ungdom, lydte visst termen, men den kom sannerligen inte — han svor till — endast af flirt och god vilja utan af gymnastik och lifslyst och inympad ungdomshurtighet.

Gatan ligger en sekund tom och stålblankt

På
Tullgarn

DÅ DROTTNING VICTORIA företrädesvis vistas i Sverige under den blidare delen af året, bli helt naturligt de två sommarhemmen Tullgarn och Solliden hennes förnämsta tillflyktsorter. Tullgarns slott är det äldsta af dessa två hem, och där blef drottning Victoria härskarinnas redan då hon som ung kronprinsessa ankom till Sverige. Både konungen och hon ha i alla år med förkärlek under högsommaren vistas på Tullgarn, som genom sin vackra belägenhet ute i hafsbandet och sin härliga park blifvit dem kärt. Här gör drottning

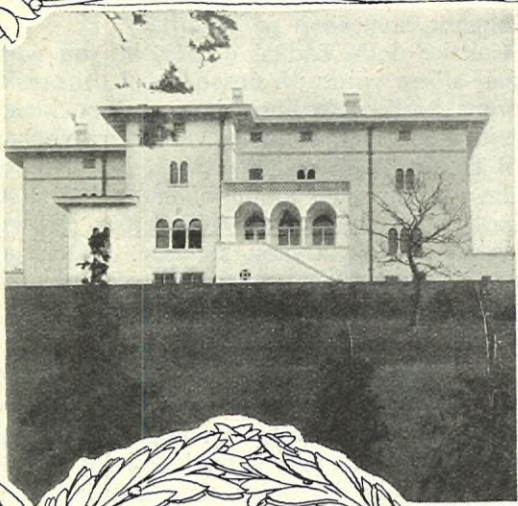
gen, som är en fulländad ryt-tarinna, sina turer i parken på sin hvita häst eller kör själf sitt spann. Hennes vackra hundar äro härvid hennes sällskap, särskildt hennes välbekanta spaniels.

Tullgarns slott gör invändigt ett starkt intryck af ett hem. Här bor någon, här trifs någon, tänker man. Drottningens rum ha en intim personlig prägel fulla af minnen från hennes resor och af familjeporätt.

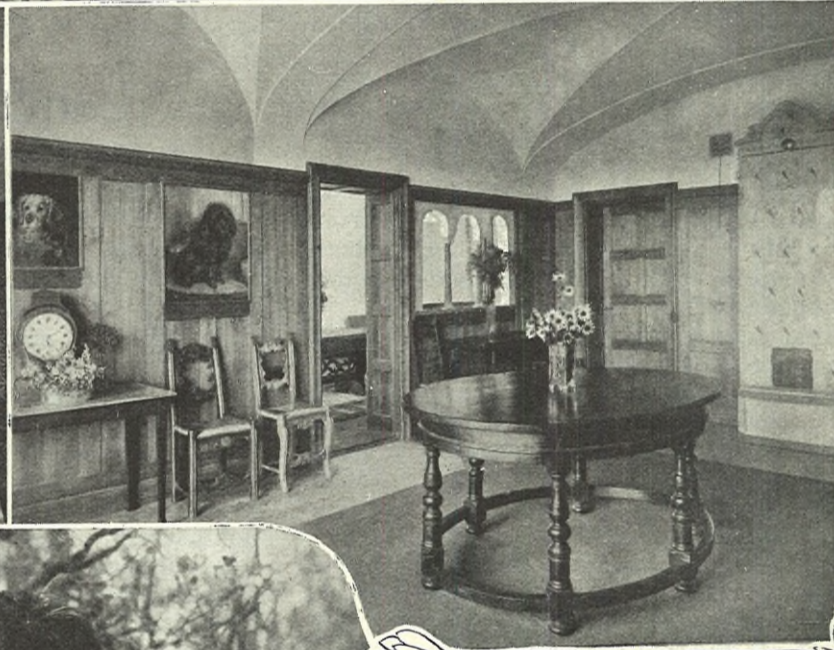
Drottningens andra sommarhem Solliden ligger som bekant på Alfvaret. Drottningen hade under sina besök på Öland funnit sig så väl af klimatet, solmänniska som hon

1. Drottningen kör sitt spann i parken vid Tullgarn. W. Lamm foto. 2. Drottningens salong på

Tullgarn. 3. Vestibulen på Tullgarn. A. Blomberg foto. 4. Drottningen på ridtur. W. Lamm foto.

och
Solliden

är, att hon beslöt att där reda sig ett hem. År 1905 sattes planen i verket och arkitekt Torben Grut uppförde där en italiensk villa, vars hvita murar resa sig i närheten af Borgholms gamla ruiner. Byggnaden är inredd med enkel och förfinad smak och prydd med konstaker. Kring villan löper en pergola, öfvervuxen af slingerväxter. Från den venetianska terrassen och från loggian är utsikten stor och vid öfver Kalmarsund. Kring villan ligger skyddande en vacker ungskog. Här har med ett ord drottningen ett härligt tillflyktsställe, som tack vare Olands milda klimat kan bru-

kas långt in på hösten. Äfven i sommar har drottningen vistats här med konungen som gäst. Det var däriifrån hon vid underrättelsen om olyckan vid Malmslätt genast skyndade att besöka de sårade.

Liksom drottningen stundom under sin vistelse på Capri bär folkets brokiga dräkt, så går hon i Sverige gärna iklädd nationaldräkt, såsom fallet var, då våra bilder togos på Solliden. Genom hennes initiativ har Tullgarnsdräkten börjat komma i bruk i Tullgarnstrakten. En tredje villa äger drottningen som bekant, på Capri, till det yttre mera anspråkslös, med med det härligaste läge.

5. Drottningen på Solliden iklädd Tullgarnsdräkten. 6. och 7. Drottningens skrifrum och matsal

på Solliden. A. Blomberg foto. 8. Drottningen på promenad. W. Lamm foto.

blå i den skarpa dagern, som visar hvarenda liten rämna i husväggarna, hvarenda skavank på portarnas målning och hvarje smutsfänk på fönsterrutorna.

"Stackars lilla bräckliga kvinna," mumlar han medlidsamt, "det är ändå synd om dig!" Tanklöst plockar han en förtorkad prasslande knopp af en kamelia och kastar den.

Doktorn dröjde i evighet. Han hade sjuk-systemer med sig. Det var troligen allvarligt, efter ingen kom ut. Odrägligt att vänta! Man kom ofrivilligt att tänka allt man kunnat uträtta just en sådan här dag, då handlingskraft och dådlust spände ut vingarna mot all den skinande klarheten.

Ändligen! Doktorn.

"Nå, hur är det fatt?"

"Det var ett svårt fall. Benet är brutet på två ställen. Det blir långvarigt."

"Långvarigt! Månader?"

"Troligen. Godmorgon."

Karl-Edward står kvar vid dörren, dit han följt läkaren. Månader!... Långt in i den sjudande unga våren skulle hon ligga där, medan han ströfvade omkring därnere i Italien och studerade människor och konst. Han skulle ha sagt henne — så skonsamt som möjligt — att dagen för hans resa var bestämd. Nu måste han uppskjuta sitt meddelande.

Underligt nog ville Eleonore icke låta honom komma in. Hon orkade icke se någon. En hel vecka gick han dagligen förgäfvad, aflämnade sina blommor och sin vördnad i salongen, där sjuksystemen hämtade dem, hvarefter han aflägsnade sig alltid med lugnande underrättelser från sjukrummet.

Så lät han bli att komma själf, men telefonerade hvar morgon. Han var gentleman och hänsynsfull enligt vidtagna regler, ehuru han måste erkänna, att Eleonore-episoden bleknade bort för nya intressen.

Den dagen han slulligen slapp in, hade han glömt taga blommor med och skämdes under sin tomhändta bugning. Hon låg på en schäslong, ombäddad af kuddar, insvept i filtar. Luftan var ren af noggrann vädring, och han säknade den parfymdof, hon alltid förr haft i kläder och hår, detta som var personligt för henne.

Ansiktet är litet och gulhvitt under det svarta håret. Händerna ha blifvit tunnare och se ut som skrynkligt silkespapper. Han böjer sig ned och kysser dem båda. Något skall han säga och det blir:

"Det här har varit en lång tid."

Då ler hon klokt och trött:

"Ja visst, det blef ett tvärt afbrott — vi hade nog tänkt oss slutet vackrare. Jag skulle ha låtit dig komma in förr, så du sluppit gå och vara samvetsöm. Men jag har inte brytt mig om annat än mig själf och mina krämpor. Tycker du inte det drar — är ventilen öppen?"

"Nej. — Nu hoppas jag, att du snart blir frisk, kära Eleonore."

"Ja, gud vet." Blicken frågar icke efter honom, den glider öfver bädden och hon tillägger: "Var snäll och lyft upp täcket litet. Det tynger."

Han lägger om den dunmjuka tingesten och famlar efter ord, som skulle kunna passa:

"I dag är det ett härligt vintervader. Jag skall ut på skidor. Sedan blir det middag på Saltsjöbaden." Han börjar räkna upp deltagarna, men hon afbryter:

"Måtte vi bara inte få för kall vår. Jag är rädd att få reumatism i mitt sjuka ben."

Hennes trötta, svala röst gör ett sällsamt intryck på honom. Det lif, som håller på att slockna inom henne, har han värmts af som het och röd låga. Nu förkolnar det — kallnar, och hon blir en gammal, pjoskig

dam. Hennes nerver ha icke tålt den hastiga förändringen, hon har fallit samman — ohjälpligt. Och han fattar än en gång hennes hand, som han lägger mellan sina, under det han berättar förtroendefullt, lycklig att slippa hyckla känslor, om sina reseplaner. Det kan dröja ett år eller par, innan han kommer hem. Han skall se så mycket — lära så mycket — lefva...

Hon lyssnar utan att afbryta. Små svaga ryckningar i ögonlocken och läpparnas skälfnings förråda ansträngd intresse.

"Nu tror jag inte, du skall stanna längre," säger hon, när han slutat. "Jag brukar få sofva en stund på förmiddagen. Tänk, att febern alljämt kommer igen om kvällarna. Det gör mig orolig."

Han tröstar så godt han kan, men förstår icke skylta öfver sin sunda naturs olust för sjuklighet; så gör han sig i ordning att gå.

"Lycklig resa, Karl-Edward. Skrifver du någon gång? — Jag har sett alla de trakter du skall besöka — för längesedan."

Han säger impulsivt:

"Kanske du kommer efter?"

"Nej — jag har blifvit efter — quand-même. Farväl." Hon rider strax på sjuk-systemen. "Rulla ned gardinerna. Jag vill ha mörkt — alldeles mörkt, så att jag kan få sofva."

Landsflykt.

AF GERTRUD NORDEN.

Öfversättning från författarinns manuskript af PETER NORDEN.

INNS DET NÅGON SOM MED hårdt hjärta kan se en fågel eller ett vilddjur från fjärran länder med hungriga, trånande ögon spana ut genom gallret eller sitta hopkrupen i buren med glanslös, stumt förtviflad blick? Vi tycka alla, att vi kunna fatta detta hopp, denna förtviflan, och dock hur blinda och döfva äro vi icke för samma vädjan, om den lysar i en människas ögon eller får ord på en människas tunga.

Hur väl minns jag icke från min barndom, hur jag hörde min mors: Å — om det bara blefve regn, om det bara blefve regn! Den längtan, som gaf sig uttryck i denna suck blef jag aldrig klok på. Den väckte ingen genklang, ingen sympati inom mig. Hvarför skulle det regna, när solskenet var så mycket vackrare? Jag tröttnade aldrig på att se Kaliforniens röda jord brinna i solljuset, att se de gröna, böljande lågkullarne under salviabuskarnes silfverdager bada i det och bergen där bakom, nakna och mångfärgade, återkasta dess flammande anlopp. Från det ögonblick lågan steg upp bakom bergtopparnes naggade silhuett i öster till det ögonblick, då det blodröda klotet sjönk i hafvets lapis lazuli-blå, var solbanan endast härlighet för mig.

Hvarför höll mor händerna för ögonen, och hvarför sade hon så häfligt: Jag står inte ut med detta förfärliga ljus? Hvarför tyckte hon, att den rödbruna marken och de gröna kullarnes silfversordin voro enformiga? Var inte den hvita snön enformig också?

Men det egendomligaste af allt var, att när regnet ändligen kom och kullarne, så långt ögat kunde nå, böljade fram under ny, späd grönska, och jag sade: Men nu är det grönt, mor! — att hon då endast svarade: Det är inte alls den grönska, som jag hade hemma. Och när jag kom till henne med händerna fulla af vildblommor, som

regnet plötsligt väckt till lif, såg hon medlidsamt på mig och sade: Du skulle se de blommor, som växa på alporna!

Kanske detta endast gjorde, att jag satte ännu större värde på dessa den halftropiska vårens kortlifvade barn; i mina ögon kunde i hvarje fall inga blommor vara mera vackra. Att se denna öfverlyjdt lysande guldvallmo rulla upp sin gula matta öfver en hel sluttning! Kunde något vara ljufvigare? Nej, jag förstod icke hvad hon menade. Och jag anade inte hvilken smärta det skulle kosta mig att lära mig förstå.

Far hade förberedt mig på, att himlen nästan alltid skulle vara grå i England, och jag hade i min oskuld sett upp på det blåa hvalfvet öfver mitt hufvud och försökt att föreställa mig det grått; eller föreställa mig en af våra sällsynta regndagar utdragen öfver flera veckor; och jag kunde bedyra, att jag visste hur en vinter uppe i norr skulle vara.

I början hvarken skrämde eller tryckte det mig. Jag tog alltsammans, regn och dimma, slask och snö, som något nytt. Inte ens kölden gjorde något egenligt intryck på mig — jag tycktes i stället ha värme att utstråla.

Men så småningom, i den mån det nya inte längre blef något nytt, började en känsla påminnande om den kväfvande tyngden af en elak dröm, att få makt öfver mig. Om bara skyarne inte hängde så lågt, tänkte jag. Allting är så instängd, luften är så tjock, så tung, så våt — den kväfver en. Så kommo de första minnessynerna, gäckande klara, af gamla, välkända platser sedda genom en luft så gnistrande torr och så genomskinlig, att afståndens försvunno. Föga anade jag då, att dessa syner endast voro förebåd till hvad som under årtal skulle förfölja mig. Om jag vetat det skulle de varit mig en klen tröst; men nu uppfattade jag dem som oaser i en öken af grå ödslighet, tills jag lärde mig, att de voro hägringar, dem hemlängtan frambesvoro.

En obetydlighet, en liten blomma, en bortkommen solstråle på väggen, en tafla var nog för att minnena i sin utsökta pina skulle börja spela för mig.

I en gammaldags sirattlig schweizisk trädgård, omgifven af höga murar, såg jag en morgon ett stänk af gyllengull. Mitt hjärta dallrade till — hvad var det? Nej, det kunde inte vara Kaliforniens egen blomma, det kunde inte vara vår guldvalmo! Och ändå, så det gula brann — fanns det verkligen en blomma, född under nordligare himmel, som kunde lysa så? Jag gick närmare och mina ögon öfvertygade mig om hvad jag inte kunde tro. Där, midt i en samling ogräs, växte en "Copa de ora" med sina fina, ormbunkslika blad halfkväfda af en grönsaffig maskros. Varsamt, nästan darrande befriade jag den från det snärjande ogräset. Hur mjuka och silfverlena dess skott voro! Och jag såg salvia och grågröna kullar, mjuka och hvilamma under en bländande sol.

Detta slumpens nyckfulla underverk, tänkte jag, som fört dig hit, där du skall dö under vintersnö, hade sin mening!...

Äfven ett obetydligt ljud kunde verka så suggererande, att en hel härskara af minnen kommo till lif. En morgon låg jag, ännu halft i dröm, och lyssnade till min gamla vaggsång, hafvets stilla brusande. Där hördes det tydligt, såsom jag hört det tusentals gånger förr. Dess doft sväfvade öfver mig, förnimmelsen af dess närhet gaf en förunderlig hvila. Och det? Och det? Var det icke härmfågeln, the mocking-bird, i

Fru Maria Hedén (X) hyllas på sin 75-årsdag af sina yrkeskamrater vid Adolfsbergs hälsobrunn. Ateljé Lundin foto.

pepparträden? Ack nej, det var vinden i de svenska granarna som voro härmarne.

Öfverraskad och halft ofälig invänder min nordländska vän: Men vi ha också ett haf, vi ha berg och kullar och solsken och blommor och fåglar; ibland kan till och med vår himmel vara blå, och många timmar sedan natten bredt sitt mörker öfver ditt hemland lyser solen hos oss.

Ja. Men din sol är inte min sol, icke heller är ditt haf mitt haf. Främmande stjärnor stå på din himmel; främmande fiskar gå i ditt haf. Främmande dofter nå mina näsborrar, främmande ljud mina öron. Gräset, som växer på marken, fåglarne som flyga i luften, alla äro de främlingar för mig.

Långsamt kryper solen högre dag för dag. Ändligen, ändligen kommer hon tillbaka! Långsamt smälter den sista snön i gömmorna, långsamt börjar det stålkalla vattnet le och glittra. Långsamt djupnar himlens bleka blå i färgen. Trefvande, tvekande kläder sig marken i grönt. Girigt lyfter blomman sin skål mot solljuset. Girigt, likt ett utsvultet barn, frässar du i den första värmen.

Men hvad vet du om min glödande gylende sol med dess flytande värme och gnistrande ljus? Hvad vet du om de myriader af lif, öfver hvilka den härskar? Du som lever i det tunna nordanljuset, där middagskuggan räcker så långt! Spöklika, ogripbara, mystiska, fulla af tysta skuggor äro dina sommarnätter. En rolös, skygg langtan hemsöker min själ. Skogarnes mörka rufvande tynger mig.

Gif mig åter en dag full af darrande ljus, låt mig hvila igen i det djupa, barmhärtiga mörkret af en sydändsk natt, så lyder mitt hungrande hjärtas rop.

Men intet anande går du förbi mig. Den ene efter den andre komma ni med edra blommor, och jag ler halft medlidsamt och tänker: Ni skulle se de blommor, som växa i Södern.

En hyllningsfest.

FVARJE KVINNLIGT YRKE, SOM äger organisation och sammanhållning, har i regel för dessa välsingelser att tacka någon kraftig personlighet i sin mitt, som samlat de spridda viljorna och uppväckt den sofvande företagsamheten. Den som inom barnmorskornas urgamla skrå utfört denna gärning och bidragit till att gifva barnmorskorna en modern organisation är som Idun förut meddelat fru Johanna Maria Hedén, som i dagarna firat sin 75-årsdag. År 1885 tog fru H., som då hade en lång yrkeserfarenhet bakom sig, initiativet till bildandet af det första barnmorskesällskapet i riket och detta sällskap med fru Hedén som ordförande ordnade det första allmänna barnmorskemötet i Stockholm 1886. Men fru Hedén har icke stannat vid detta betydelsefulla steg, hon har äfven fått till stånd barnmorskornas factorgan Jordemodern, där hon varit en flitig medarbetare samt arbetat för bildandet af barnmorskornas sjuk- och begravningskassa.

Fru Hedén som nu är efter slutad praktik bosatt i Örebro firade sin födelsedag vid Adolfsbergs hälsobrunn, och det var där hon uppvaktades af mellan 30 och 40 barnmorskor från Örebro, Västmanlands och Värmlands län. Från flera läns barnmorskeföreningar lämnades gåfvor och telegram ankommo från skilda delar af landet. Under dagens festliga samkväm, anordnad af läkaren vid Adolfsberg, togs den fotografi af barnmorskorna, samlade kring 75-åringen, som vi i dag meddela. Vi tro att den skall intressera våra läsare, som helt visst ha en annan uppfattning än svenska riksdagen af barnmorskornas gärning och af den lön deras maktpåliggande arbete är värdt.

Eremitaget.

En berättelse om två människor.
Af ERNST BLOM.

FON GICK OCH GRUBBLADE dagarna igenom och till slut beslöt hon att själf gå öfver till Stursbo. Hon skulle visst inte vandra till Canossa, hon hade ett annat ärende och samtidigt ville hon säga honom några sanningar. Och om det var nödvändigt, skulle hon möjligen något foga sig i hans vilja, men endast till en viss gräns.

Hon klädde sig med omsorg för att hennes skönhet ännu bättre skulle framträda. Hon

ville fånga honom som förr en gång och det glädde henne, att hon därigenom inte offrade sin stolthet.

Just som hon skulle gå, tyckte hon, det hela var gale! — det var ändå en bemanlad botgöringsväg och hon var viss om, att han genast skulle uppfatta det så. Hon var heller icke säker på sig själf. Hon satte sig ned och tänkte öfver situationen. Klen och svag var hon. Hon var sjuk igen — aldrig var det annat. Det var bättre att vänta några dagar, tills hon blef sängliggande, då skulle tjänstfolket ändå sända efter honom. Och det vore det minst pinsamma för henne.

Just då hörde hon, att en vagn körde fram till trappan. Hon tänkte att det möjligen kunde vara Magnus och hon gick ut.

Det var en af deras forna bekanta och hon blef glad i sitt innersta, därför att hon nu fick orsak att sända efter Magnus.

Hon skickade Karin, dottern, och hon sade åt flickan, att pappa blir riktigt glad, när han får höra, att ryttmästaren är här. Honom har han inte sett på många år.

Karin sprang, allt hvad hon orkade och hon såg för sig själf, hur glad fadern skulle bli.

Hon sprang och sprang och när hon andfädd kom upp för uppkörsbacken och kom in i förstun, måste hon pusta ut, innan hon gick upp för trappan, för att riktigt kunna berättiga den glada nyheten för fadern.

Hon ville öfverraska honom och krypande upp på händer och knän, så ingen skulle höra henne, nådde hon dörren och med glädjestrålade ögon och bultande hjärta vred hon långsamt om dörrvredet och öppnade utan att knacka.

Roosenhielm låg på en soffa och höll hushållerskan i sina armar.

När han såg dottern i den öppna dörren, kände han sig gripen på bar gärning och hans första tanke var, att detta var spioneri från hans hustrus sida.

Blek af vrede rusade han upp och grep flickan, innan denna ännu hunnit säga något och så kastade han henne handlöst ned för trappan och stängde dörren.

När hushållerskan sedan skulle gå ned, fann hon flickan medvetlös.

Karin blef hemforslad till Stora Ulfgårda och ryttmästaren blef hämtad till Stursbo.

Marie Annes plan gick alltså helt om intet.

Några dagar senare, när Roosenhielm kom hem från en ridtur, fann han ett bref på sitt bord och smågrolande öppnade han det.

Där stod blott detta och utan öfverskrift:

Karin dog i går, vill du närvara vid begravningen.

Marie Anne.

Han måste läsa genom brefvet flera gånger, men tycktes ändå inte kunna fatta dess enkla innehåll, och så blef han stående vid fönstret och såg ut.

Hushållerskan kom in och frågade om en eller annan sak, men fick intet svar. Hon frågade om igen och när hon smeksamt strök med handen på hans arm, sköt han henne undan och utan att säga något tog han sin hatt och gick ut.

— Hur är det med humöret i dag, ropade hon skrattande efter honom.

När han kom ned på gården, hejdade han sig och blef stående. Han ville gå till Stora Ulfgårda, han kände, att han måste det, men han var alldeles lamslagen af budskapet och framför allt kände han, att han inte kunde gå. Han kände att öfver barnets lik skulle deras händer ej mötas. Detta slag skulle snarare skilja dem än ena dem.

Han vände och så gick han ensam ut i skogen och där gick han och dref ända tills det blef mörkt på natten, och hur han grubb-

lade och fänkte, kunde han hvarken tro eller förstå dödsbudet.

Dagen för begravningen bestämdes. Ingen bjöds dit, ty ingen fanns att bjuda, men en del af gårdsfolket, trojänarna, skulle följa barnet till grafven.

Roosenhjelm kom icke.

Där han stod på trappan, hörde han klockorna ringa öfver hans enda barn, som han själf dödat med egen hand. Hans ansikte var hvitt som lärft och han höll sig krampaktigt fast i dörrposten för att ej falla. Hans hufvud var blottadt medan klockorna ringde. Så gick han upp på sitt rum, reglade dörren, kastade sig vid sin säng och grät.

XI.

Marie Anne var klen och skröplig och nu låg hon i säng igen. Dottrens bortgång hade helt tagit henne. Och Magnus hade ännu inte en enda gång besökt henne.

Marie Anne låg i den stora sängen, med de blommiga omhängena, blek och affärd och på bordet stod en vas med höstens sista blommor.

Hon hade hög feber och hon låg och yrade om Magnus.

Gamla Maja, som de sista åren helt och hållet blifvit sjuksköterska, satt i en stol och vaggade af och an med öfverkroppen. Hennes ögon voro numera så skumma, att hon ej kunde se att läsa, men ändå bladdrade hon i bibeln, liksom af gammal vana.

En dag, när Maja gått ut, reste sig Marie Anne i sängen och steg upp.

Med darrande fingrar flätade hon sitt hår med röda band, tog på en gammal omodern brokadklädning och samlade till sig blommorna från bordet.

Så gick hon ut och följde vägen till Stursbo.

Det var en höstdag med tunga, gråviolette moln och träden strödde sina gula löf öfver trädgårdsgångar och hagar.

Marie Anne dansade och sjöng och hennes ansikte strålade af hänförelse, men hon var så matt och svag, att hon flere gånger föll omkull på vägen.

Hon ville bli Magnus' Marie Anne. Hans egen.

Hon ville lämna allt bara för att få vara hos honom och bli ett med honom — som förr.

Ett nytt lif skulle börjas — ett lif i lycka och kärlek.

Hon skraftade högt och hon påskyndade sina steg för att fortare nå den hon älskade, och hon dansade och hon sjöng om brudgummens möte.

Himlen var mulen och grå och de gula löfven hvirflade kring henne, men hon sjöng och dansade och trodde, att det var vår.

Den lilla vacklande gestalten kände hvarken smärtor eller yrsel — hennes mun log, men hennes ögon stirrade sorgsna och feberglänsande.

Gestalten var glädje, men ögonen voro sorg och död.

På Stursbo var Magnus utgången och Marie Anne gick in i röda kammaren för att vänta på honom. Hon spejade bak gardinen och när hon hörde hans steg i förstugan, sprang hon och gömde sig.

Så såg hon i spegeln, hur han kom upp för trappan och just, som hon skulle rusa ut emot honom, såg hon hushållerskan också komma fram i spegeln och Magnus tog denna i sina armar och kysste henne.

Marie Anne stirrade i spegeln, så fingo hennes ögon ett slocknadt uttryck och med ett skrik föll hon raklång ned på golvet.

Medvetlös blef Marie Anne forslad hem till Stora Ullfgårda liksom för kort tid sedan hennes dotter blifvit, men när hon vaknade till sans igen, satt Magnus vid hennes sida,

smekte hennes hufvud, där flätorna och de röda banden ännu sutto kvar.

De stunder hon var redig, talade hon om den stora lycka och det lif i harmoni och kärlek, som väntade dem. Hon ville bli hans Marie Anne igen, hon ville bli den okonfirmerade flickunge, hon varit en gång förr.

Magnus smekte hufvet med det vissnade håret och de färdade dragen, men han vågade inte se på ögonen, som hade dödens färg.

En dag förebrådde hon honom, att hon aldrig fått den där blå brokadklädningen, som han lofvade henne, innan de voro gifva.

Då beslöt han att resa till staden och själf se ut det vackraste tyget, därför att Marie Anne önskade så och gladdes vid tanken på det.

Han blef fördröjd i staden. När han kom hem, voro sängkammargardinerna fördragna och gamla Maja stod och rökte med enris och bakom de blommiga omhängena låg Marie Anne kall och blek och död.

Magnus stod där framför sängen med den kalla, stela kroppen och han höll det dyrbara och vackra brokadtyget, Marie Annes barndomsdröm, i sin hand.

Hon gick som hon kom.

Deras äktenskap hade alltså blott varit ett mellanspel och just, när det på allvar skulle börja, var det slut.

Magnus stod som bedöfvad.

Han kastade sig ned för den kalla kroppen, han smekte och kysste henne, men hennes ögon förblefvo stängda, han jollrade och lekte med henne som med ett barn, men hennes läppar förblefvo lika slutna, dragna till ett svagt leende.

Ack, hvarför skulle hon röfvas från honom just nu, när de bäst behöfde hvarandra. Fanns det ingen barmhärtighet, ingen nåd eller misskund.

Han föll tungt ned öfver den döda kroppen och grät som en vansinnig.

XII.

Höstmatten, som ersatt sommarnattens lysande, genomskinliga klarhet, hade smält samman de stora höstbruna lindarna på gårdsplanen med mansbyggningen till en enda kompakt mörk massa, men man hörde ändå hur ett och annat fallande blad svagt prasslade bland löfven på grusgången.

I hela gården var mörkt, tjänarna sofvo, djuren sofvo, men ur ett fönster på det långa låga envåningshuset lyste ett sparsamt ljus.

Roosenhjelm satt vid sin sekretär och lade pälence.

På några veckor hade han åldrats och håret var grått vid tinningarna.

Men han var inte inne i sitt spel. Hans händer förde korten tafatt och hans ögon stirrade långa stunder på tapeten.

Så lade han korten till sida och drog ut en låda. Där fanns alla möjliga skrivelser: officersfullmakt, bref och skuldförbindelser, men han letade mekaniskt igenom dem, liksom sökte han ett särskildt papper.

Slutligen fann han ett groft blåaktigt papper, omlindadt med ett rött band.

Han såg länge på det, vände det varligt och synade det från alla håll. Bandet hade Marie Anne haft i håret som flicka, därför hade det blifvit gömdt, men han hade glömt, hvad som stod i brefvet.

Långsamt vecklade han upp det.

Det var skrivet med barnslig och oöfvad stil.

Min Hjertas Konung!

Dit Bref har jag nu fått och jag skall göra som Du seger. På Ritningen här under kan Du se hur mit Rum är beläget och jag skal ställa Fönstret lifet öpet så Du, min Hjertas käre Konung kan komma in. Om Papa skulle göra mig arflös som han seger om jag giffer mig emot hans Willija kvitar det

mig lika, ty om jag Dig hafver min Hjertas Konung frågar jag efter Pänningar och Gods intet. Wi skal blifva de lyckigaste Menniskor som lefva Du och jag och jag önskar bara att kunna bli verdig att kallas Din maka.

Minnes Du den Dag vi först sågo hvarandra vid Ullfgårda Lid? De Dagar som sedan följde voro de herligaste i mit Lif och så skola vi lefva när vi bli gifva, vårt Lif skal bli som en vacker Vårdag med Blomor och Lärksång och jag skal aldrig svika Dig, ty jag vet att Du är den allra beste och den störste och jag elskar Dig öfver allting.

Minnes Du huru vackert Foglarna sjöngo den Dag vi först sågo hvarandra så skola de ock sjunga för oss hela vårt Lif och jag skal bli den lyckigaste maka och jag håpas Du skal bliwa den den lyckigaste Man.

Jag beder hvar Dag till GUD för Dig att Han måte beskyda Dig och aldrig släcka kärlekens Eld i Dit Hjerter ty utan kärlek kan man inte vara lycklig hade man så all Werldens Guld. Jag kysser Dit Bref och gömmer det invid mit Hjerter jag är alltid redo kom och tag mig och låt oss lefva samman och dö samman.

Tusen Kyssar från
DIN in i D ö d e n trofasta
Marie Anne.

Skrefvet på Stenbärja.

Sedan han läst brefvet, satt han länge och stirrade in i ljuslågan och det stackars lilla talgljusets sken frängde djupt in i hans hjertas alla vinklar och vrår, liksom det starka solljuset den där majdagen för länge sedan.

Han lefde på nytt igenom sitt lif med Marie Anne, men nu såg han blott sina egna felsteg och ojämnheter och detta förskräckte honom.

Som två eremiter hade dessa båda kärlekstörstande själar i årtal gått vid hvarandras sida, stumma och döda. Eremiter tvärt emot sina naturer och sina viljor.

Det trollord, som kunnat i ett ögonblick förvandla det tysta eremitaget till ett kärlekens och lyckans tempel, hade hela tiden hängt i luften. Den ene väntade att den andre skulle uttala det och så blef det onämndt.

Här satt han nu ensam liksom förr — alltsammans föreföll honom som en dröm.

Här skulle han ensam lefva för att fullborda sitt eremitage — en enstöring, som folk i trakten voro rädda för.

Han hade fordrat för mycket af lifvet, därför gaf det honom intet. Kärleken fordrar allt, liksom lifvet fordrar intet.

Han hade misstagit sig på detta och blandat om begreppen, därför stod han nu på samma punkt som förr.

Först när allt är slut, vet man, hur det skulle ha varit. Lifvets gåta och lifvets visdom känner blott den, som står på tröskeln till döden och ej mer här kan begagna sin kunskap. Måhända behöfs den icke i detta lifvet utan berättigar till inträde i ett annat.

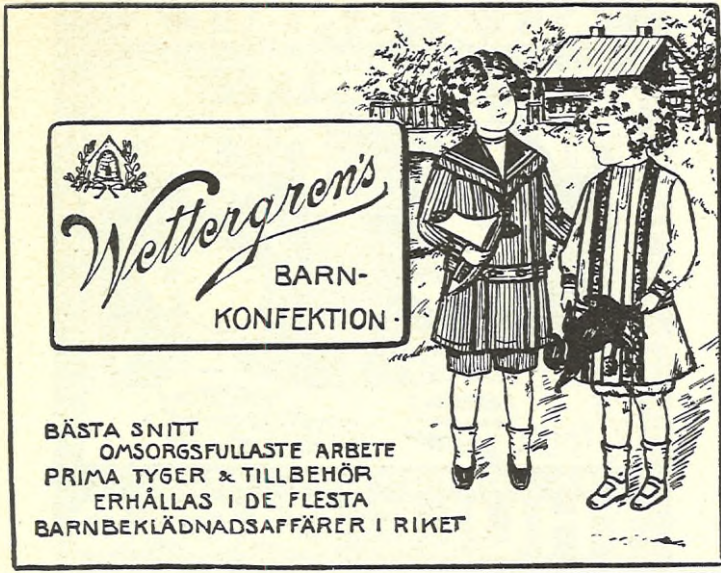
Hvad som är gånget och genomkämpadt och genomlefvat kan aldrig återkallas. Gångna tider kunna icke återköpas icke ens för priset af ens blod eller ens lif.

De äro som himlens och skyarnas färger, hvilka ständigt växla och aldrig bli de samma, liksom de aldrig kunna tvingas att evigt förblifva.

De äro som vattenfallets stänkpärlor under bron.

Pärlorna strömma dag och natt, men den pärla, som blef ens lifs största kärlek, kommer aldrig åter.

Det är endast i minnet man äger den, minnes förstorar dess skönhet, och denna kärlek blir vårt lifs största smärta och vårt lifs förbannelse.

Wettergren's
BARN-KONFEKTION

BÄSTA SNITT
OMSORGSFULLASTE ARBETE
PRIMA TYGER & TILLBEHÖR
ERHÅLLAS I DE FLESTA
BARNBEKLÄDNADSAFFÄRER I RIKET

OFVANSTÅENDE FABRIKAT
finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser
hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

**Hafré-
Gryn
och
Hafré-
mjöl**

Gyllenhammar

**Gif barn den bästa näring och de växa
upp till friska människor.**

**Gif vuxna den bästa näring och de
förbli friska till sena ålderdomen.**

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmo-
derskurs i Stockholm.

**FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 4-10 AUG. 1912.**

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord;
halstrad gädda med stekt potatis; ägg;
mjölk; kaffe eller te med surmjölk-
kaka. Middag: Gratin på blomkål;
rostbiff med portug. lök och fransk
potatis; hallon med grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord;
sill i kapprock med potatis; mjölk;
kaffe eller te. Middag: Wienerkotletter
med spenat; blåbärskrämm med mjölk.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord;
skinkomelett; mjölk; kaffe eller te.
Middag: Kall rostbiff (rester från
söndag) med svensk potatissalad;
stekta bananer.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
spytt i pannan; ägg; mjölk; kaffe eller
te. Middag: Hotch-potchsoppa; kokt
gös med smör och ägg samt potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord;
fisk med ägg och ris (rester från
onsdag); mjölk; kaffe eller te. Mid-
dag: Köttbullar med stufvade sprit-
ärter; kallskål med skorpor.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord;
uppstekta köttbullar med brynt pota-

tis; mjölk; kaffe eller te. Middag:
Makaronipudding med skinka; saftkräm
med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord;
pannbiff med potatis; mjölk; kaffe
eller te. Middag: Sillpudding med
potatismos; filmjölk med tunnbröd.

RECEPT:

Halstrad gädda (f. 6 pers.). 2
gäddor på 5 hg. stycket, 2 msk. salt,
1 tsk. ättika, 4 msk. mjöl (40 gr.), 1
hg. smör, skaradt.

Till garnering: 1 citron, per-
silja.
Beredning: Gäddan rensas, sköl-
jes väl och torkas. Den skäres i filéer
och köttet skäres löst från skin-
net. Ryggbenet jämte alla småben bort-
tagas. Filéerna ingudigas med salt och
ättika och få ligga 1/2 tim., hvarefter
de torkas väl och hvarje filé skäres i
2 bitar tvärs över. Fiskbitarna rullas
i mjölet och doppas i det smälta
smöret. Ett dubbelt halster värmas
över glöden, fiskbitarna läggs däri
och halstras öfver glöden på båda sidor,
tills de fått en gulbrun färg och äro
genomstekta. De uppläggas genast på
varmt serveringsfat, garneras med reif-
lade citronskivor och persilja. Ser-
veras som frukosträtt med maitre d'ho-
tel-smör och potatis.

Detta sätt att tillaga fisk passar
bäst med små fiskar, men kan äfven
användas för större fisksorter, som
styckats i mindre bitar.

Gratin på blomkål (f. 6 pers.). 2
medelstora, vackra blomkålshufvuden,
1 1/2 lit. vatten, 10 gr. salt.

Hvit sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.),
3 msk. mjöl (30 gr.), 1 del. blom-
kålspad, 3 del. grädda, 1 tsk. salt,
1/2 tsk. socker, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1
äggula.

Till fatet: 2 msk. smör (40 gr.),
2 msk. rifven ost, 2 msk. stötta skor-
por.

Beredning: Blomkålen rensas,
sköljes och får ligga i ättikblandadt
vatten (2 lit. vatten, 2 msk. ättika)
1 tim. Den tages upp, sköljes änyo och
sättes på i kokande, saltadt vatten
och får koka, tills en vispsticka går
lätt igenom den. Blomkålen tages ge-
nast upp med hälslef, får rinna af och
lägges på ett smörbestrukt, eldfast
fat eller på ett fat af silfver. Smör
och mjöl fräses 2 min., kålspadet och
grädden spådas på och säsen får koka
5 min. Den afsmakas med kryddorna,
afredes med äggulan och hålles öfver
blomkålen, som därefter bestros med
den rifna osten och de stötta skor-
por. Litet skiradt smör hålles öfver,
fatet ställes i en långpanna med groft
salt och anrättningen gratineras i varm
ugn omkr. 15 min. Serveras genast den
tagits ur ugnen.

Rostbiff (f. 12-15 pers.). 5 kg.
rostbiff eller dubbelbiff, 2 msk. salt
(30 gr.), vatten.

Beredning: Rostbiff bör hänga 1
-2 veckor allt efter årstiden och där-
under dagligen torkas med en torr
handduk. Den bultas på skinnsidan
med en fuktig köttklubba, torkas med
en duk, urviden i hett vatten och in-
gides med saltet. Om ej särskild »rost-
biffpanna» finnes, lägges köttet, med
filén upp, på ett galler i en lång-
panna, som insättes i varm ugn. Ugnen
får ej från början vara för het, ty
saltet bör delvis smälta, innan steken
brynes. Litet kokande vatten hålles i
pannan och hettan ökas så små-
ningom. Då steken är brun, öses den
hvar 10:de min. med skyn, som, då så
behöfves, spådes med kokande vatten.
(Märk väl! Steken öses först och spådes
sedan, ej tvärtom.) Stekingstiden be-
räknas till 20-25 min. för hvarje kg.
Blir köttet för brunt, lägges en plåt öf-
ver det eller ock belägges det med
ett smörbestrukt papper. Rostbiff läg-
ges upp på varmt fat och skäres för
vid bordet. Skyn silas, skummas väl,
kokas ihop, afsmakas och serveras oaf-
redd.

Rostbiff serveras med fransk potatis,
potatiskroketter eller grönsaker samt
med glaserad lök och om så önskas med
spånor af pepparrot. Pepparroten skraps,
sköljes och torkas samt skäres
med gurkhyvel.

Användes »rostbiffpanna», spådes rost-
biffen ej med vatten och behöfver ej
ösas öfver. — Kall rostbiff serveras
med potatis- eller legymsalad.

**Svensk potatissalad (f. 6
pers.).** 3/4 lit. små potatisar, 1 msk.
smör (20 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.),
3-4 del. tunn grädda, 2 msk. ättika,
1/2 tsk. salt, 1 tsk. socker, litet
cayenne, 1-2 msk. kapis, 1/2 msk. fin-
hackad körvel eller krasse.

Beredning: Potatisen sköljes,
borstas väl ren och kokas med skalen
på i saltadt vatten; skalas och får
kallna, hvarefter den skäres i tun-
na, jämna skivvor, hvilka läggas i
en saladskål, potatisen kan äfven
skäras i tärningar. — Smör och mjöl
fräses 2 min., grädden spådes på, och
säsens får koka 5 min. Säsens afsmakas
med ättika och kryddor och hålles
öfver potatisskivorna, hvilka blandas
försiktigt med säsen. Saladen får
kallna, garneras med kapisen och kör-
veln eller krassen. Serveras till kött
eller korf.

Stekta bananer (f. 6 pers.). 9
bananer, 2 msk. smör (50 gr.), 1 msk.
socker (15 gr.).

Beredning: Bananerna skalas och
klyfvas längs efter. Smöret brynes lätt
i en stekpanna tillsammans med socker-
ret, bananerna läggas och stekas hastigt
vackert gulbruna på båda sidor.
De uppläggas på varmt silfverfat och
serveras varma.

Hotch-potchsoppa (f. 6 pers.). 1
kg. färbringa, 2 lit. efterbuljong, 3
msk. smör (60 gr.), 1 purjolök, 3 msk.
mjöl (30 gr.), 2 morötter, 1 palster-
nacka, 1/2 selleri, 1/4 lit. konserve-
serverade (eller 2 kpk. färska) ärter,
12 små jordärtskockor, 1 litet blomkålshuf-
vud, salt, hvitpeppar.

Beredning: Färbringan torkas
med en duk, urviden i hett vatten,
knäcks väl och sättes på att koka i
buljongen. Då köttet är halfkokt ta-
ges det upp och skäres i små, jämna
bitar. Buljongen silas, skummas noga
och hålles tillbaka i kitteln. Köttet
brynes i 2 msk. af smöret jämte purjo-
löken, skuren i fina strimlor, mjölet
strös öfver och köttet röres om väl.
Det lägges i buljongen, som får koka
sakta omkr. 1 tim. Rötterna ansas,
skäras i fina strimlor, brynas i resten
af smöret och läggs jämte ärterna i
soppa 1/2 tim. innan den är färdig.
Jordärtskockorna och blomkålen rensas
på vanligt sätt, påsätts i 1/2 lit.
kokande vatten, tillsatt med 1/2 tsk.
salt, och få koka mjuka. De läggas i
soppskålen och spadet kokas ihop,
tills det blir omkr. 3 del., då det
hålles öfver grönsakerna. Soppa skum-
mas, afsmakas med kryddorna, hålles
upp i soppskålen och serveras mycket
varm.

**Stufvade spritärter (f. 6
pers.).** 1 lit. spåda spritärter (= om-
kring 5 lit. ospitade, 10 små, färska
morötter (karotter), 1/2 lit. vatten, 1/2
msk. salt (8 gr.), 1 tsk. socker (5
gr.).

ORIGINAL SINGER SYMASKINER

Världsberömda.
SINGER Co
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filiales
på alla större platser

**BÄST
ÄR**

**EKSTROMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK

**A.C. SVENSSONS
KNÄCKEBRODSBAGERI
GÖTEBORG SVETIC**

**Äkta Göteborgs-
Knäckebröd.**

Hygienkontrollant:
Dr G. Hjort
af Ornsås.
Tel.: 11 & 929.

**Lehr- und Versuch-Ateliers
für angewandte und freie Kunst.**

Föreståndare: **Wilhelm von Debschitz**
München, Hohenzollerstrasse 21

Industriell konst: Alla slags rit-
ningar för konstindustri. Verkstäder
för metall- och handtextilteknik,
keramik.

Fri konst: Undervisning i målning
och teckningskonst.

För båda äld. Aftonunderhålln., per-
spektiv, föreläsningkurser, läsrum.
III. prospekt gratis g:m Sekretariatet.

**Fyrtornets
RADHES**

Ansjovis i Ostronsås
Erkändt bästa inläggning.
För finsmakare!

**Husqvarna
Köttkvarnar**

hafva under årens lopp ge-
nom sina goda egenskaper förvärf-
vat allmänhetens förtroende ej blott
i Sverige utan öfver hela världen.
Den, som skall köpa en köttkvarn,
bör därför begära Husqvarnas fabri-
kat. Försäljas i hvarje välortrad
järn- och bosättningsaffär.

**MALMÖ
BEST
PATENT**

Det bästa hvetemjölet

Elisabeth Östmans

Husmoderskurs

— praktisk och teoretisk undervisning i huslig ekonomi —
börjar sin 22:a termin hösten 1912.

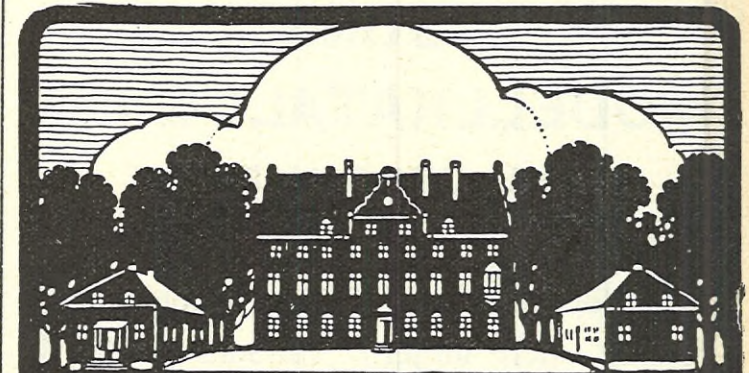
Den praktiska undervisningen omfattar enklare och finare matlagning,
dukning, uppläggning och servering, syltning, konservering och bakning, en
grundlig kurs i köttstekning, uppköp af matvaror och specier samt bok-
föring för hemmet.

Obs! Särskild undervisning i gasspislars användning och skötsel.
Den teoretiska undervisningen omfattar en kortare kurs i födoämneslära,
hälso- och sjukvård, allmänna regler för frisk- och sjukdiet samt uppställning
af matsedlar.

Ett mindre antal elever kunna erhålla praktisk undervisning i barnavård.
Skolan inflyttar sommaren 1912 i nyinredd, tidseglig lokal Klarabergs-
gatan 40. Personhiss, rymliga kök och matsalar, duschrum afklädningsrum
med särskildt toalettrum.

Inga utomstående matgäster mottagas.
Utförliga prospekt erhållas och anmälningar mottagas af

Elisabeth Östman,
34 Jakobsbergsgatan, 3 tr., Stockholm.
Riks Norrmalm 108. Allm. 9302.

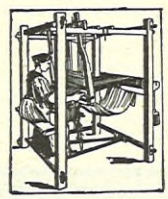
Djursholm.

Sveriges äldsta och bäst ordnade villastad.

Villabolaget ej ett affärsföretag i likhet med andra villastäder,
utan äger kommunen aktiemajoriteten i villabolaget, hvarigenom
villägarna själfva bestämma riktlinjen för bolagets verksamhet.

Kommunalskatt cirka hälften mot i Stockholm.
Samskola med dimissionsrätt, hvarigenom barnen kunna bo i
sina hem på landet under hela uppväxttiden. Snabba kommunika-
tioner.

Djursholms Aktiebolag, Djursholm.

**Köp
Schweizer
Taft**

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt och kulört:
Taffetas, Changeants, Façonnés, Crêpe de Chine,
Duchesse, Ecossais, Eolienne, Mousseline, 120 cm.
bredd, från 95 öre metern. Sammet och Plysch till kläd-
ningar och blusar o. s. v. såväl som blusar och rober
med äkta Schweizer-broderier i batist, ylle, lärft och siden.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till
privatpersoner portofritt och redan förtulladt till
bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz)
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

Sejon

Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITÉ! BÄSTA UTFÖRANDE!

INTRÉG. VARUMÄRKE

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEHÖRS - MANUFAKTUR- & KORTVARUAFFÄRER.

Sås: 1½ msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.), 4-½ del. ärtspad, 1 msk. finhackad persilja.

Beredning: Ärtorna läggs i durkslag, spolas öfver med kallt vatten och få afrinna. Morötterna sköljas, skrapas, sköljas ånyo, torkas och skäras i fina tärningar. Ärtor och morötter påsättas i kokande vatten, tillsatt med salt och socker, och få sakta koka, tills de äro mjuka, då spadet fransilas och tillvaratages. Smör och mjöl fräsas 2 min., ärtspadet spådes på, och såsen får koka 5 min., ärtorna och morötterna läggas tillika med persiljan, och stufningen afsmakas.

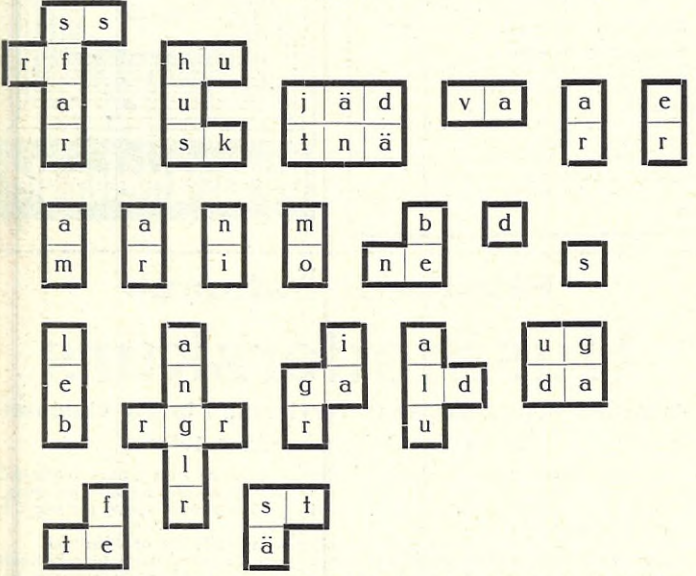
Serveras till stekt fisk, bräckt skinka, färser m. m.

Saftkräm (f. 6 pers.). 4 del. söt eller sur saft, 6 del. vatten, till sur saft, 3 del. socker, 50 gr. mondaminmjöl eller 50 gr. potatismjöl.

Beredning: Bäst blir krämen om 2 slags saft användes. — Saft och vatten blandas och sockret tillsättes, om saften är sur. Blandningen får koka upp, afsmakas med mera socker, om så behöfves, och afredes med mjölet utördt i 1 del. kallt vatten, hvarefter krämen får koka 5 min., om den afredes med mondamin —, men endast 2 min. om den afredes med potatismjöl. Krämen upphålles genast i kompottskål, sköljd med ljumt vatten, och öfverströs med litet socker, för att den ej skall skinnå sig.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 31.
MOSAIK.

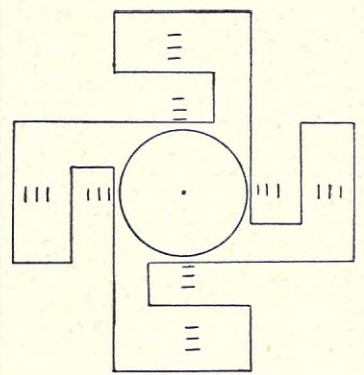
AF OFVANSTÄENDE SMÅDELAR, RÄTT HOPLAGDA, ERHÅLLES EN KVADRAT MED 8 BOKSTÄVER I HVARJE RAD SÄVÄL VÄGRÄTT SOM LODRÄTT. BEGYNNELSEBOKSTÄVERNA, LÄSTA UPPIFRÅN OCH NED, BILDA BENÄMNING PÅ EN VIKTIG PERSON I HEMMET. SLUTBOKSTÄVERNA BILDA NAMNET PÅ EN EGENSKAP, SOM EJ BÖR SAKNAS HOS IFRÅGAVARANDE PERSON.

Orden äro: 1) fågel, 2) i fickuret; 3) del af en fågel, 4) kvinnoamn, 5) musiker, 6) prydnadsväxt, 7) insekt, 8) i kortleken.

Lösning insändes, undertecknad med namn och adress, till Red. af Idun senast den 18 augusti 1912. A kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 31. De två första rätta lösningar, som

vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en försilfrad bågare eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 27.

Vid den företagna granskningen af insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa priserna. Första priset: Fröken S. Amilon, Malmskillnadsgatan 27, Stockholm. Andra priset: Fr. Ruth Engström, Lidköping.

TIDSFÖRDRIP.

FRANSK GÅTA.

Je suis ce que je suis;
Et je ne suis pas ce que je suis;
Si j'étais ce que je suis,
Je ne serais pas ce que je suis.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 30.

LOGOGRYFEN: Spårvagn: spå, spår, så, sår, spar, spån, rasp, varg, rån, asp, par, vär, vagn, graa, Pan, Ran.

FRÅGOR

ENHVAR läsare af Idun äger rätt att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att uteläsa de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret å någon af här nedan införda frågor, som insändes till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

N:r 177. Anses det fint då smörgäsbordet serveras, att värdinnan går omkring och bjuder sina gäster utaf brödet frågor?
Ung fru.

N:r 178. Hvar kan man i Sverige eller i utlandet få lära sig växtfärga linne och bomullsgarn?
H. M.

N:r 179. Skulle någon af Iduns läsarinor vilja råda mig hvilken färg å gardiner jag bör välja till ett vardagsrum med ljusbrun ekmöbel klädd med blå boj, gula tapeter och röd matta? Äfvenså hvilken färg å tapeter till ett rum med grönmålad möbel. Tacksam för svar är
Mångårig prenumerant af Idun.

N:r 180. Hur bör man sköta sig, då man lider af gikt? Hvilken diet och hvilket vatten bör drickas? Finnes någon bok om denna sjukdom och som ahandlar dess skötsel.
Ragnhild.

N:r 181. Skulle någon vilja upplysa om det finnes något seminarium där man kan lära sig undervisa i de förberedande klasserna? Ville gärna veta hvad priset för en kurs vore och hvad man kan förtjäna sedan man genomgått en sådan. Om svar bedes tacksamt till
Barnvån.

N:r 182. Kan man använda sackarin till bakning och syltning och i så fall hur mycket?
Aurora.

Ett försök skall visa Eder at balnjutarna hjälpa mot gissnande träbaljor. Pr ask å 100 st. 1 kr. Skrif genast till S. A. W. Sundelin, Göteborg

DET NUMERA FÖRMÄSTA HVITEMJÖLET ÄR

AB. WEDERBERG & SÖNERS KÅLSÖREN
CHRISTIANSTAD
KRISTALL-PATENT

ALLA SNALLA BARN.

VÄLSMAKALZEDER

NÄRANDE

THULE

FÅ MORGON OCH AFTON

THULE-CACAO

N:r 183. Skulle Ebon eller någon annan af Iduns läsarinor vilja ge mig beskrifning på ett bra blodrengöringsmedel.
Aurora.

N:r 184. Kan någon af Iduns vänliga läsarinor gifva mig ett verkligt godt medel mot svulst allt för fett hår som häraffall. Är shampoingpulver och solbad skadligt? Har haft stort och vackert hår, har besökt många hårfrisörskor, hvilka dock ej kunnat hjälpa mig och då håret nu i 5 år alltjämt starkt fallit af vore jag tacksam för ett godt råd.

Öfvergifven skänka.

N:r 185. Vill någon af Iduns läsarinor godhetsfullt upplysa mig om huru en källare murad af cement och nästan ny, skall behandlas så att fuktigheten och därpå följande mögel försvinner. Har hört att rökning med svafvel lär vara mycket gynnsamt, men som jag är alldeles oerfaren i denna behandling skulle jag vara mycket tacksam för en upplysning af någon som försökt nämnda medel.
Mor Sylvester.

N:r 186. Undrar hvilken bok om karninens skötsel och vård är bäst och priset på den. Hvilket slags skinn är bäst och hvar kan man sälja det och huru mycket får man för det?
Kolonägare.

N:r 187. Kan det anses comme il faut att en ung flicka promenerar med en person, med hvilken hon tidigare varit förlöfvad?
L.

N:r 188. Jag har en del pälsverk på hvilket håret blifvit afnött eller lossnat, men som annars är i fullt passabelt skick. Jag tycker det är synd att kasta bort de präktiga plaggen. Kanske någon af Iduns läsarinor kan råda mig hur jag skall använda mitt pälsverk?
—.

N:r 189. Mina krukväxter vilja inte riktigt trivas fastän jag gjort allt för att bereda dem trefnad. Jag har använt benmjöl, blomstergödning, kaligödning och chilesalpetar. Har hört sägas att brännvin skall framkalla yppig växtlighet hos krukväxter. Kanske någon af Iduns läsarinor känner till detta medel frågar
Lillan.

N:r 190. Fattig gymnasist, som på sin informatörplats ej kan förtjäna så mycket pengar, att han kan köpa de böcker m. m. som behöfvas för det kommande läsåret, och därför ej vet, om han ens får fortsätta skolan, undrar om det finns någon godhjärtad människa, som kan gifva honom anvisning på något lönvärdt arbete, som kan utföras i hemmet eller på hvilket annat sätt han skall få tag i pengar. 18-årig fjäderingare.

N:r 191. Vill någon af Iduns läsare vara vänlig ge en ung flicka ett godt råd, hur hon skall kunna förtjäna sig på 35 kr. i månaden. Bor nu hos släktingar, men ville, om det finns några möjligheter, slippa bo hos dem längre. Tacksam för svar är
Maia.

N:r 192. Huru gammal får man vara för att kunna söka in på Mu-

sikaliska akademien i och för afläggande af organistexamen? Bör man kunna spela både orgel och piano eller är det senare tillräckligt? Huru lång och dyrbar blir en dylik utbildning? Hvilken tid på året får man söka?
20 år.

N:r 193. Hvar god meddela mig huru man virkar en lång sportsjaka. Hvilket garn användes och hvilken groflek? Hyvad för sorts virkning passar bäst? Huru skall jag få ett mönster eller beskrifning därpå?
Adolf.

N:r 194. Hvar kan betalande elev bäst och på kortaste tid få lära sig matlagning? Svar till
Förlöfvad.

N:r 195. Vill någon af Iduns läsare säga mig i hvilka böcker jag kan inhämta noggrann kunskap om de olika tidernas möbelstilar?
Konstintresserad.

N:r 196. Vore tacksam om någon af Iduns läsarinor kan gifva upplysning hvar jag kan få komma in som frilev i damfrisering. Är något kunnig men önskar mera praktik.
Boräsflicka.

N:r 197. Jag är en sjuklig flicka som är i mitt hem och som inte kan vara ute och ha någon plats. Men jag skulle ändå kunna ha något handarbete enär jag är kunnig i sömnad. Skulle icke någon af Iduns vänliga läsare eller läsarinor kunna gifva mig ett råd hur jag skulle kunna få något slags hemarbete att försörja mig på. Mycket tacksam för svar till
Lösnummerköpare af Idun.

N:r 198. Härmed riktas en fråga till Iduns läsarinor. Emedan jag så godt som alltid fått vara nöjd med eget sällskap, känner jag mig osäker i mitt uppträdande och dylikt, särskildt nu, när jag inom kort skall antaga en värdinnehållare och ge mig ut i världen. Vore för den skull ytterst tacksam för några råd eller anvisning på någon lämplig bok, dock ej »Regler för god ton», Bonniers förlag, emedan den lämpar sig bäst för ynglingar.
Liten Husmor.

N:r 199. Finnes något medel mot ömma fötter.
Greta.

N:r 200. Vore tacksam för ett riktigt bra nervstärkande medel.
Ny prenumerant.

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»N. N.», Mjölby. Annonsen kostar kr. 3:— pr gång.

»Läkare 1912». Annonsen kostar kr. 4:— pr gång. Resterande förväntas.

»Hildegard 22 år». Annonsen kostar kr. 4:— pr gång.

»Östgötska». Annonsen kostar kr. 3:50 pr gång.

Likvid i postanvisning.

Barnen taga lätt Vasens

(f. d. Nordstjernans) Laxérmelad på grund af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. Finnes å alla apotek.

Södra K. F. U. K:s

Husmoders- & Tjänarinneskola,

Östgötag. 24, Stockholm, börjar ny kurs den 15 aug. Undervisning i matlagning, konservering och hemsysslor. Prospekt mot porto. Allm. tel. 31001, 1-3 e. m.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhaltiga variationer. Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Mästersamuelsgatan 38, STOCKHOLM.

Familjförsörjande kvinna

vänder sig härmed till Iduns läsarinor med förfrågan, hvar en medelstor stad eller samhälle finnes, där en tapisseri-, event. modeaffär, kunde påräkna tillräcklig omsättning för existens. Tacksam för benägna svar märkt »Bekymrad» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

KALMAR ÅNGKARN

OÖFVERTRÄFFADE HAFREGRYN

För sommarsäsongen!

IDUNS

MODELLKATALOG n:r 4

NU UTKOMMEN!

Ett 100-tal moderna och eleganta modeller för sommaren. Stilfullt, koloreradt omslag i flere färger. Till salu hos bokhandlare, i de flesta tidningsaffärer samt direkt från Iduns Expedition, Mästersamuelsgat. 45, Sthlm, mot 30 öre i frim.

Pris 30 öre.

Konungariket Sachsen.
Technikum Mittweida
 Rektor: Professor F. Holz.
 Högre tekniskt Läroverk för elektro- och maskinteknik. Skilda afdelningar för ingenjörer, tekniker och verkstädsare. Elektrot- och maskinlaboratorier. Instruktions-verkstäder.
 86:te läsåret. 3610 studerande. Program etc. kostnadsfritt gen. Sekretariatet.

Gymnastikdirektörsexamen
 afläggdes efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar 14 sept.
 Prospekt gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt! Stockholm.
 Mästarsamuelsgatan 70.

Vid
Professor Unmans Institut
 börjar 1 okt. ny (ett-årig) kurs i **Massage och Sjukgymnastik.** Begär prospekt. Brunkebergsgat. 9, Stockholm.

Vid
Göteborgs Gymn. Institut,
 Göteborgs Arkader, Göteborg,
 börjar 10 okt. fullständig utbildningskurs i **Massage och Sjukgymnastik** (för damer och herrar). Begär prospekt.

ZOTOS Osvikligt medel mot
Sjösjukan.
 På apotek i askar å kr. 2.00 och 3.50.

Akomin.
 Fullt tillförlitligt medel mot generande hårväxt. Fanny Gelins Parfymmagasin, 5 Malmortorgsgatan, Sthlm.

Vårda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd
Zivertz'Extrait Vegetal
 bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kongl. Hofl. **Ziwertz' Bftr.,** Drottninggatan 42, Arkaden, Göteborg. Återförsäljare rabatt.

Svenska Hårnätsimporten,
 Stockholm, Va.
 Stort prof (åkta) mot 45 öre i frim.

Lait Antéphélique
 (kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, fräcknar, leverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.— porto. **Franska Parfymmagasinet,** Röttninggatan 21, Stockholm.

ODIUM osvikligt medel mot
 vägg-ohyra

Enda effektiva utrotningsmedel. Lukt-fritt och oskadligt för tyger och tapeter. Säljes i f. å 1.50 och 0.60 å Apotek, i Färgaffärer m. fl eller från
Tekn. Fabr. Odium, Malmö.

Oatine-Crème
 är det förnämsta medlet att skydda huden för köldens skadliga inverkan. Denna kraftiga saöwhvita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o klar. Åkta endast i hvit burk med grönt lock The Oatine Co., London. Oatine-Crème säljes efter fullhöjningen till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt Oatine-Tvål, Oatine-Puder o. Balsam säljes öfverallt o. hos A. W. Northing, Biblioteksgatan 11 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

Bästa järnmedel. utmärkt styrkande. Föreskrives af många läkare.
Ferrin
 Apoteket Lelonet, Malmö.
 Finnes äfven i form af **Tabletter.**
 Fås på apoteken.

MAGGI'S
 Buljong-Tärningar äro bäst!
 1 Tärning gifver 1/4-1/3 liter finfin buljong.
 Namnet MAGGI garanterar alltid en utmärkt kvalitet.
 Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 18629. R. T. 3091.

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium.
 Samskola med förber. klasser, 6-klassig realskola med direkt öfvergång till 3-årig latin- och reallgymnasium. **Realskole- och studentexamen** vid läroverket. Klass 7 och 8 med **normalskolekompetens.** 11 till gymnasiet 1sta ring är öfvergång lämplig från flickskolornas klass 7 (med komplettering i ett par ämnen). Gossar och flickor, som aflagt realskoleexamen med godkända betyg, och - utom i matematik - flickor, som genomgått 8:de klass, mottagas utan pröfning i ring 1.
 Från hösten 1912 en **ettårig seminarieklass** med särskild uppgift att göra unga kvinnor skickliga att sköta, handleda och undervisa yngre barn i hem, kindergården och småskola.
 Redogörelse och förteckning på lämpliga inackorderingsställen erhållas genom skolans vaktmästare. Rektor och föreståndarinnan under sommaren bortresta, men postadress Uppsala.
Josef Liljeblad. Carola Eneroth.

Karlsro Hushållsskola, Ljungby (Småland).
 Ny kurs börjar 1 sept. för bildade flickor. Undervisning i finare o. enklare matlagning, bakning, konservering af frukt, vildt, servettbrytning, smöruppläggning m. m. Goda referenser. Hälsoam luft. Begär prospekt. Adress: "Officersdotter", Karlsro, Ljungby.

Ny husmoderskurs
 vid Husmoderskolan i Insjön (Dalarne) börjar 1 sept. Såväl betalande som frielever emottages. Matlagning, handarbete och vävning ingår i kursen. Undervisningen avser att lära de blivande husmodrarna kunna sköta ett hem. Föreståndarinnan är utexaminerad vid Fackskolan i Upsala. Prospekt på begäran. Svar till Husmoderskolan, Insjön.

Stockholms Samgymnasium,
 Allm. tel. 82 45. **41 Odengatan 41.** Rikstel. 68 56.
 Dimissionsberättigadt, fullständigt gymnasium med latin- och reallinje, med fullständig förberedande skola och Realskola med klasserna 1, 2, 5, 6.
 23 studenter läsåret 1911-12. 219 studenter 1902-1912.
 Ferieläsning från 6 juli kl. 11 f. m. Nästa termin börjar 31 aug. kl. 11 f. m., upprop 5 sept. kl. 11 f. m. Mottagning onsdagar och lördagar 11-12 f. m. Årsredogörelse sändes.
 Lektor J. F. Nyström. Läroverksadj. O. G. A. Mahr. Fil. Dr J. Lindquist. Föreståndare.

Välj, men välj det bästa!

Musikinstrument
 af bästa svenska och utländska tillverkning, väl justerade. Stort och välsorterat lager af: **Gittarer, Mandoliner, Gitarmandoliner, Gitarlutor, Violiner, Violonceller, Citteror, Konserternor, Ackordior, Klarinetter, Flöjter, Mässingsinstrument. Sextetter** af bästa svenska och utländska tillverkning. **Trummor, musik-, marsch- och basstrummor. Fodral, strängar** och öfriga tillbehör till musikinstrument. **Orglar** och **Pianon** från de förnämsta fabriker inom landet. Vid köp pr extra kontant af orglar och pianon lämnas hög rabatt. **Nyhet: Sextetter** af förstkl. bömisk tillverkning, svensk modell, till 300 och 425 kr. pr sextett pr extra kontant. Ny, illustrerad prisurkast gratis mot insändt 10-öres frim. till porto.

Ceylon-Téer.
 Frälsningsarméns äkta rena Ceylon-Téer. Berömda förstklassiga kvaliteter. Finaste arom. Billiga priser i förhållande till téernas höga kvalitet. Olika paketeringar till 5, 6 och 8 kr. pr kg.

Kakao.
 Frälsningsarméns rena oblandade Kakao, af erkänd ypperlig beskaffenhet, fri från skadlar. Levereras i hektopaket eller i fint deko-reerade burkar om 1 kg. Pris: pr hekto -45, pr kg. 4:40.

Frälsningsarméns Handelsdepartement,
 Ösermalmsg. 24 & 26, Sthlm 5.
 telef.: Riks. 85 81. Allm. 63 72.

Birgitta-Skolans kurser
 i Klädsömnad, Fransk linnesömnad, Konstbroderi, Spetsösm och Knyppling börja åter 15 sept. **Regeringsgatan 19-21.** Prospekt på begäran.
 Föreståndarinnor: **Elisabeth Glantzberg. Emmy Kylander.**

Skogsbo Hushållsskola, Leksand,
 börjar nästkommande sept. sitt 9:de arbetsår för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen omfattar: enklare och finare matlagning, handarbete och vävning samt födoämneslära, bokhålleri och främmande språk.
 Närmare upplysningar och referenser lämnas av:
Gertrud Walin, Leksand. Signe Philip, Leksand.

Nobynäs Hushållsskola.
 Kurs fr. 1 sept. till 15 dec. och fr. 20 jan. till 1 juni.
 Bildade flickor mottagas å **Nobynäs Herrgård,** härligt läge nära sjö och skog å småländska höglandet. **Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor.** Godt hem. Vål inredda rum och hushållslokaler. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon 5.

Vintern i Leksand.
 Undertecknad, innehafvarinna af Leksands Väfskola och Pensionat Gläntan med härligaste läge ofvanför byn, mottager från 15 sept. i helinackordering några unga flickor. Lämpligt för dem, som efter slutade studier skulle ha godt af en vinters stärkande friluftslif och praktisk sysselsättning. Undervisning meddelas i väfnad och hushåll. Intet svoltväng, men ett vänligt hem, riktig, god mat samt de nöjen vintern i landets fagreste bygd kan bjuda. Pris pr mån. 125 kr. Närmare upplysningar och referenser lämnas omg.
LISA STENHAMMAR.

Kristinehamns Praktiska Skola (Grundad 1878.)
 Sveriges största, mest mångsidiga och erkänt bästa praktiska läroanstalt för män och kvinnor. Tio olika fackavdelningar. Förbereder till realskoleexamen m. m. Stor tidvinst. Nya kurser börja 1 aug., 1 sept., 1 okt., 1 nov. och 9 jan. Över 7,000 elever bevisat skolan. Nybyggd lokal med härligt läge. Årets prosp. sändes mot dubbelt porto. Riks. 115. **Carl Pehrson.**

Villatomter å Vermdön.
 Vid stora segelleden (Sandöfjärd) cirka 1 1/4 tim. **direkt** ångbåtsfärd, försäljas större och mindre områden. Vacker skärgårdsnatur, godt fiske, härliga bad. **Goda lä- & ank-ringsplatser för motor- & segelbåtar.** Pris från 1 1/4 öre per kvf. Vidare af R. Nathanson, Sunds gård, Vermdö, Riks & Allm. telef. säkrast 9-10 f. m., 5-6 e. m.

Almedahls Försäljnings-Magasin,
 Kungsgatan 55, Göteborg.
 Levererar fullständiga **Linneuppsättningar** för bosättningar och brudutstyrlar. Se vidare vår annons i Iduns Modellkatalog

Kindergarten.
 Høstterminen börjar den 20 sept. Ny-anmälningar mottagas Bergsgatan 20, 4 tr., Sthlm. Allm. tel. Kungsh. 22 92.
ELSA KARLSON,
 exam. Kindergartenlärarinna.

Skolor och Utbildningskurser
 samt
Lektioner i olika ämnen.
 Se Kvinnligt yrkesregister 1912. Erhålles å Registrats expedition, Regeringsg. 65, samt i boklädorna. Pris 1 kr. Porto till landsorten 20 öre.

Det treåriga gymnasiet
 vid
Lunds fullst. lärov. för flickor
 börjar sitt femte läsår måndagen den 2 sept. 1912 kl. 12 midd. **Dimissionsrätt.** Inträdesfordringar: goda betyg från klass VII eller betyg öfver fullständig realskoleexamen. Anvisning på inackorderingsställen. Upplysningar meddelas av gymnasiets studierektor.
Fil. lic. Birger Sjövall,
 Läroverksadjunkt.
M. Stenbocksgatan 10.
 11-12 f. m. Telefon 651.

Mariebergsbord.
 Bord med skifva af porslin, helst i flera färger, önskas köpa. Svar med beskrifning jämte uppgift om skifvan är signerad samt om hel eller lagad torde sändas i bref märkt "Marieberg" till Nord. Annonsbyrå, Göteborg.

Det modernaste och elegantaste i tyger af hög kvalitet representeras af märket
"WELLWOVEN"
 Genom att specialiseras å ett fåtal märken står fabrikkatet öppnadt i fråga om såväl **utförande, styrka, kvalitet** som pris. Tillhandahålles af de flesta första klass klädesaffärer, samt engrosister inom landet i Cheviot, Foulé, Engelsk Serge, Croisé i de alltid tilltalande och klädsamma färgerna djupsvart, högblått och modernt grått.
 Begår alltid fabrikkatet "Wellwoven" hvilket innebär en garanti å högsta kvalitet.
 En varas goda beskaffenhet ihågkommes långt efter sedan priset fallit i glömska.

Göteborgs Handelsskola,
 Erik Dahlbergsgatan 2, Göteborg.
 Høstterminen börjar d. 5 september. Års- och terminskurser.
 Förnämsta privata handelsinstitut för merkantila ämnen, språk, stenografi och maskinskrifning.
 Teoretisk och praktisk bankkurs.
 Bankkursen börjar d. 12 september. Manliga o. kvinnliga elever från folkskolan och högre skolor emottagas. Även detta år ha alla eleverna, som genomgått årskursen, erhållit anställning, en del före afslutningen.
 Begår prospekt!
Karl O. Lindeberg, föreståndare.

Annonsera i Idun!

Med detta nummer följa Iduns Romanbilaga och Iduns Mode- och Handarbetstidning.